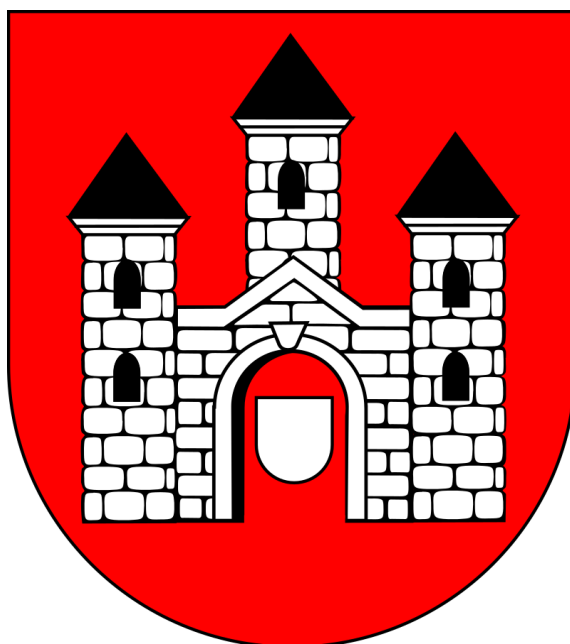

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA
ŚRODOWISKO**
DO MIEJSCOWEGO PLANU
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
OBREBU EWIDENCYJNEGO STEFANÓW
W GMINIE PRZYTOK

Warszawa, 18 czerwca 2025 r.

Nazwa opracowania:	Prognoza oddziaływania na środowisko do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obrębu ewidencyjnego Stefanów w gminie Przytyk
Zlecniodawca:	Burmistrz Miasta i Gminy Przytyk
Opracowujący:	Budplan Sp. z o.o. 04-327 Warszawa ul. Kordeckiego 20
Kierujący zespołem autorskim:	mgr inż. Izabela Bielowska
Zespół autorski:	mgr Agata Grzelak dr Aleksandra Radawiec

Spis treści

1	Wprowadzenie.....	7
1.1	Podstawa formalno-prawna opracowania	7
1.2	Cel, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie.....	8
2	Zawartość, główne cele projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami	9
2.1	Charakterystyka i lokalizacja terenu opracowania.....	9
2.2	Cele i zawartość dokumentu	11
2.3	Powiązania z innymi dokumentami.....	13
3	Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	14
4	Charakterystyka środowiska przyrodniczego obszaru objętego sporządzeniem dokumentu	15
4.1	Uwarunkowania przyrodnicze i zagospodarowanie terenów	15
4.2	Jakość środowiska	21
4.3	Odporność środowiska na degradację i zdolności do regeneracji.....	24
4.4	Ocena stanu ochrony i użytkowania zasobów przyrodniczych, w tym bioróżnorodności	24
4.5	Tendencje zmian środowiska przy braku realizacji ustaleń projektowanego dokumentu	24
4.6	Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu	25
5	Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia realizowanego dokumentu oraz sposobu w jaki te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.....	27
6	Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmioty obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko.....	28
6.1	Identyfikacja możliwych oddziaływań	28
6.2	Oddziaływanie na ludzi.....	29
6.3	Oddziaływanie na wodę	32
6.4	Oddziaływanie na powierzchnię ziemi	32
6.5	Oddziaływanie na zasoby naturalne.....	33
6.6	Oddziaływanie na krajobraz	33
6.7	Wpływ na ekosystemy i różnorodność biologiczną.....	33
6.8	Oddziaływanie na klimat i adaptacja do zmian klimatu	34
6.9	Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne	34
6.10	Oddziaływanie na obszary Natura 2000 i inne obszary chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody.....	35
6.11	Ryzyko wystąpienia poważnych awarii	35
7	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu	35
8	Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz	

	z uzasadnieniem ich wyboru	36
9	Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania	36
10	Transgraniczne oddziaływanie na środowisko.....	37
11	Streszczenie w języku niespecjalistycznym.....	37
12	Akty prawne uwzględnione w opracowaniu.....	38
13	Materiały źródłowe.....	39
14	Oświadczenie autora prognozy	41

1. Uzgadnia z właściwymi organami zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko;
2. Poddaje projekt wraz z prognozą opiniowaniu przez właściwe organy;
3. Zapewnia możliwość udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.
4. Bierze pod uwagę ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, opinie organów oraz rozpatruje uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.

Projekt dokumentu, nie może zostać przyjęty (o ile nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody), jeżeli ze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wynika, że może on znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000.

1.2 Cel, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie

Celem prognozy jest identyfikacja potencjalnych oddziaływań na środowisko ustaleń projektu planu, określenie rozwiązań eliminujących, ograniczających lub kompensujących negatywne oddziaływania na środowisko oraz w miarę potrzeb przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

Zakres merytoryczny prognozy jest zgodny z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko. Prognoza uwzględnia ustalenia Zamawiającego, który uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Radomiu.

Prognoza przedstawia wyniki analiz i ocen w formie opisowej.

W prognozie ocenia się stan i funkcjonowanie środowiska, odporność na degradację i zdolność do regeneracji wynikające z uwarunkowań środowiskowych oraz tendencje do zmian przy braku realizacji ustaleń dokumentu. Rozpatrywane są także skutki realizacji ustaleń projektu dokumentu. Projektowane użytkowanie i zagospodarowanie terenów jest rozpatrywane pod kątem zgodności z uwarunkowaniami terenowymi, z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska, skuteczności ochrony bioróżnorodności i właściwych proporcji pomiędzy terenami o różnych formach użytkowania. Ocenia się również określone w projekcie dokumentu, wynikające z potrzeb ochrony środowiska, prawidłowości gospodarowania zasobami przyrody oraz ochrony gruntów rolnych i leśnych. Uwzględniane są ponadto zagrożenia dla środowiska i wpływ na zdrowie ludzi, skutki dla istniejących form ochrony przyrody i innych obszarów chronionych i zakres zmian w krajobrazie, oraz możliwość rozwiązań eliminujących lub ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko. W prognozie zawarte są, jeżeli zachodzi taka potrzeba, również propozycje innych rozwiązań w projekcie dokumentu, sprzyjających ochronie środowiska.

Prognoza wykonana jest zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt. 1, 2 i 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko:

- zawiera informacje o zawartościach, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
- zawiera informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
- zawiera propozycje dotyczące przewidywanych metod analiz skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania;
- zawiera informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko oraz streszczenie w języku niespecjalistycznym;
- określa, analizuje i ocenia istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
- określa, analizuje, ocenia stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem na środowisko;
- określa, analizuje i ocenia istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia

- projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów chronionych;
- określa, analizuje i ocenia istniejące problemy ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym albo krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele ochrony środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;
 - określa, analizuje i ocenia przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na środowisko;
 - przedstawia rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu;
 - przedstawia rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru.

2 Zawartość, główne cele projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami

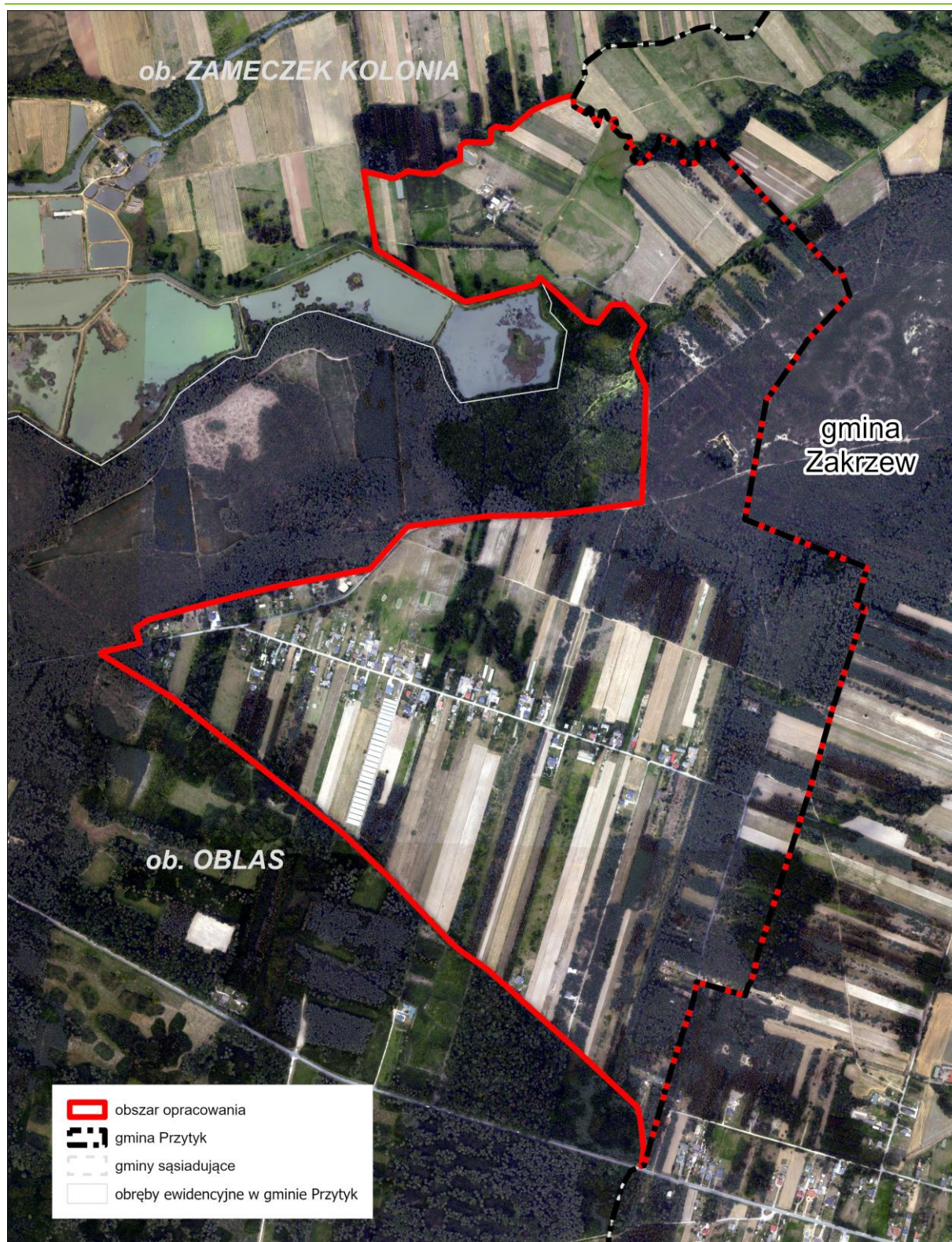
2.1 Charakterystyka i lokalizacja terenu opracowania

Gmina Przytyk jest to gmina miejsko-wiejska o powierzchni ok. 134 km², położona w powiecie radomskim, w południowej części województwa mazowieckiego. Gmina od północy graniczy z gminami Radzanów i Stara Błotnica, od wschodu z gminą Zakrzew, od południa z gminami Wolanów i Wieniawa, zaś od zachodu z gminami Przysucha i Potworów. Siedzibą gminy jest miasto Przytyk. Najbliższym miastem powiatowym jest Radom położony ok. 17 km na wschód od gminy Przytyk.

Obszar objęty opracowaniem obejmuje cały obręb ewidencyjny Stefanów, zlokalizowany we wschodniej części gminy Przytyk, przy granicy z gminą Zakrzew. Jego powierzchnia wynosi ok. 199,31 ha. Na analizowanym obszarze znajdują się zabudowania miejscowości Stefanów, które są otoczone gruntami rolnymi i leśnymi. W północnej części opracowania płynie ciek Stara Rzeka, zaś przy wschodniej granicy, poza obszarem opracowania, znajduje się kompleks stawów. Przez analizowany obszar przebiegają dwie drogi gminne: nr 350922W droga przez wieś Stefanów oraz nr 350914W Stary Młyn-Oblas-Stefanów-granica gminy /Gulinek/.

Rysunek 2. Obszar objęty opracowaniem

źródło: opracowanie własne na podstawie geoportal.gov.pl

2.2 Cele i zawartość dokumentu

Przystąpienie do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obrębu ewidencyjnego Stefanów w gminie Przytyk wynika z potrzeby ustalenia zasad i warunków kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów objętych planem, zgodnie z aktualnymi potrzebami społecznymi i planami inwestycyjnymi. Na analizowanym obszarze nie obowiązuje obecnie żaden miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Uchwalenie planu miejscowego polepszy warunki gospodarowania w tym terenie oraz poprawi zasady kształtowania polityki przestrzennej – przyczyni się do optymalnego wykorzystania i zagospodarowania przestrzeni.

W wyniku realizacji projektu planu nastąpi ustalenie przeznaczenia terenów oraz określenie sposobów ich zagospodarowania i zabudowy. Projekt planu wprowadza następujące funkcje terenów:

- **MNW** – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej,
- **RZM** – tereny zabudowy zagrodowej,
- **ML** – tereny zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej,
- **RN** – tereny rolnictwa z zakazem zabudowy,
- **L** – tereny lasów,
- **ZN** – tereny zieleni naturalnej,
- **WS** – tereny wód powierzchniowych śródlądowych,
- **KDL** – tereny dróg lokalnych,
- **KDD** – tereny dróg dojazdowych,
- **KR** – tereny komunikacji drogowej wewnętrznej.

źródło: opracowanie własne

2.3 Powiązania z innymi dokumentami

Biorąc pod uwagę skalę projektu planu, należy omówić studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego obowiązujące dla obszaru opracowania. Na analizowanym obszarze nie obowiązuje obecnie żaden miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Przytyk

Dla omawianego obszaru obowiązuje Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Przytyk przyjęte uchwałą Nr XXVI.165.2016 Rady Gminy Przytyk z dnia 29 listopada 2016 r., zmienione uchwałą Nr VI.44.2019 z dnia 29 marca 2019 r., uchwałą Nr XI.96.2019 z dnia 30 grudnia 2019 r., uchwałą Nr XXVII.261.2021 z dnia 14 grudnia 2021 r., uchwałą Nr XXXVI.319.2022 z dnia 19 września 2022 r. oraz uchwałą Nr XLIV.376.2023 z dnia 24 marca 2023 r. Studium wyznacza na analizowanym obszarze:

- **MU - tereny zabudowy mieszkaniowej oraz usługowej**, gdzie jako podstawowe kierunki przeznaczenia wskazuje się zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, zabudowę zagrodową, zabudowę usługową (w tym m.in. handel, rzemiosło, usługi nieuciążliwe) oraz usługi społeczne (m.in. w zakresie usług oświaty, sportu i rekreacji, ochrony zdrowia, kultu religijnego, kultury, pomocy społecznej, administracji), zaś jako dopuszczalne kierunki przeznaczenia wskazuje się zabudowę związaną z produkcją w gospodarstwach rolnych, hodowlanych wraz z zapleczem administracyjnym i socjalnym, zieleń urządzoną z możliwością lokalizowania urządzeń sportowo-rekreacyjnych, placów zabaw itp., drogi, place, ciągi pieszo-jezdne oraz obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, parkingi;
- **ML - tereny zabudowy rekreacji indywidualnej**, gdzie jako podstawowe kierunki przeznaczenia wskazuje się zabudowę rekreacji indywidualnej, zaś jako dopuszczalne kierunki przeznaczenia wskazuje się zabudowę usługową, towarzyszącą zabudowie rekreacji indywidualnej, zieleń urządzoną z możliwością lokalizowania urządzeń sportowo-rekreacyjnych, placów zabaw, obiektów małej architektury itp., drogi, place, ciągi pieszo-jezdne, obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, parkingi;
- **R – tereny rolnicze**, gdzie jako podstawowe kierunki przeznaczenia wskazuje się tereny użytków rolnych, w tym grunty orne, łąki, pastwiska, sady, stawy hodowlane, obiekty i urządzenia melioracji wodnych, zbiorniki retencyjne oraz zadrzewienia i zalesienia, zaś jako dopuszczalne kierunki przeznaczenia wskazuje się zieleń urządzoną, zieleń nieurządzoną, drogi dojazdowe do gruntów rolnych i leśnych, ciągi piesze, ciągi rowerowe oraz obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej;
- **ZL – tereny lasów i zadrzewień**, gdzie jako podstawowe kierunki przeznaczenia wskazuje się lasy i zadrzewienia, zaś jako dopuszczalne kierunki przeznaczenia wskazuje się zieleń nieurządzoną i urządzoną, zadrzewienia, drogi dojazdowe do gruntów rolnych i leśnych, ciągi piesze, ciągi rowerowe, obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej oraz urządzenia turystyczne – miejsca wypoczynkowe, polany, zadaszenia, punkty widokowe;
- **ZLz – tereny zalesień**, gdzie jako podstawowe kierunki przeznaczenia wskazuje się lasy, zaś jako dopuszczalne kierunki przeznaczenia wskazuje się tereny rolnicze, zieleń nieurządzoną, urządzenia turystyczne – miejsca wypoczynkowe, polany, zadaszenia, punkty widokowe, zabudowę związaną z gospodarką leśną, obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej oraz zadrzewienia;
- **Zn – tereny zieleni nieurządzonej**, gdzie jako podstawowe kierunki przeznaczenia wskazuje się zieleń łęgową, przywodną oraz użytki rolne, w tym łąki, pastwiska, zadrzewienia, zaś jako dopuszczalne kierunki przeznaczenia wskazuje się obiekty małej architektury, drogi dojazdowe do gruntów rolnych i leśnych, ciągi piesze, ciągi rowerowe, obiekty i urządzenia służące turystyce i rekreacji oraz obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej;
- **WS – tereny wód powierzchniowych**, gdzie jako podstawowe kierunki przeznaczenia wskazuje się wody powierzchniowe śródlądowe – zbiorniki wodne, rzeki, stawy hodowlane oraz obiekty i urządzenia służące gospodarce rybackiej, zaś jako dopuszczalne kierunki przeznaczenia wskazuje się zieleń nieurządzoną oraz obiekty i urządzenia służące turystyce i

- rekreacji;
- drogi klasy głównej i klasy lokalnej.

Projekt planu miejscowego nie stoi w sprzeczności z ustaleniami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Przytyk.

Rysunek 4. Wyrys ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Przytyk

źródło: SUiKZP Gminy Przytyk, 2016 z późn. zm.

3 Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Prognozę sporządzono na podstawie rozpoznania terenowego uwarunkowań ekofizjograficznych i walorów krajobrazowych, identyfikacji potencjalnych zagrożeń i uciążliwości. Analizowano dostępne opracowania planistyczne i dokumentacyjne na poziomie gminy, powiatu, województwa i kraju oraz oceny realizacji obowiązków prawnych i skuteczności rozwiązań chroniących środowisko przed nadmierną eksploatacją zasobów oraz wprowadzaniem zanieczyszczeń antropogenicznych do środowiska.

W prognozie w pierwszej kolejności zidentyfikowano ustalenia planu, które mogą oddziaływać na środowisko, a następnie poddano te ustalenia dalszej ocenie wpływu na poszczególne elementy środowiska (zdrowie ludzi, wody, powierzchnię ziemi, zasoby naturalne, ekosystemy i różnorodność biologiczną oraz obszary chronione).

4 Charakterystyka środowiska przyrodniczego obszaru objętego sporządzeniem dokumentu

4.1 Uwarunkowania przyrodnicze i zagospodarowanie terenów

Położenie geograficzne, rzeźba terenu i geologia

Zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym (Solon i in., 2018) gmina Przytyk, w tym cały obszar opracowania, położona jest w przeważającej części w makroregionie Wzniesienia Południowomazowieckie, mezoregionie Równina Radomska (318.86), która jest równiną denudacyjną o zdegradowanej pokrywie utworów czwartorzędowych, pod którą występują warstwy jurajskie i kredowe, zapadające się ku północnemu wschodowi.

Północna część obszaru opracowania położona jest w zasięgu tarasu nadzalewowego i zalewowego oraz dna doliny rzeki Radomki. Taras akumulacyjny wyższy budują piaski i piaski ze żwirami rzeczne tarasów nadzalewowych 3,0-5,0 m n.p. rzeki, zaś taras zalewowy i obszar dna doliny rzecznej budują piaski i piaski ze żwirami rzeczne tarasów zalewowych 2,0-3,0 m n.p. rzeki oraz piaski, piaski ze żwirami i mułki (mady) rzeczne tarasów zalewowych 0,0-2,0 m n.p. rzeki. Między dnem doliny rzecznej a tarasem nadzalewowym rzeki wytworzyła się równina piasków przewianych zbudowana z piasków eolicznych. Południowa część obszaru opracowania położona jest na równinie sandrowej i wodnolodowcowej, zbudowanej z piasków i żwirów wodnolodowcowych.

Warunki podłoża budowlanego są zróżnicowane. W północnej części obszaru, w zasięgu dna doliny rzecznej, warunkami geologiczno-inżynierskimi są niekorzystne ze względu na płytkie występowanie wód gruntowych. Przed realizacją jakichkolwiek przedsięwzięć budowlanych wskazane jest wykonanie szczegółowych badań. W części tego obszaru, gdzie występują grunty sypkie, warunki geologiczno-inżynierskie są na ogół dobre, mało korzystne w rejonach piasków drobnych i pylastych oraz w miejscach płytko występującej wody gruntowej i dużych spadków terenu. Południowa część obszaru, gdzie występują obszary gruntów spoistych, warunki geologiczno-inżynierskie są średnie lub dobre, przy czym występuje możliwość ich pogorszenia w miejscach przejścia gruntu w stan plastyczny, szczególnie na strefach przykrawędziowych oraz zaburzeń glacytektonicznych.

Na obszarze opracowania nie występują zjawiska geodynamiczne (osuwiska, tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi).

Surowce mineralne

W granicach obszaru opracowania aktualnie nie występują udokumentowane złoża surowców naturalnych, ani tereny i obszary górnicze.

Gleby

W granicach obszaru opracowania przeważają gleby brunatne wylugowane i kwaśne, w południowej części obszaru występuje też płat gleb biellicowych i płowych o znacznej powierzchni. W części północnej, w rejonie doliny rzecznej, występują również mady, gleby torfowo-mułowe i mułowo-torfowe oraz czarne ziemie zdegradowane i szare ziemie, zaś w części południowej, na terenach płytkiego występowania wód gruntowych, gleby murszowo-mineralne i murszowate. Dominuje kompleks żytńi słaby i bardzo słaby, na glebach biellicowych 0 kompleks żytńi dobry. W granicach opracowania występują także użytki zielone średnie, bardzo słabe i słabe.

W granicach obszaru opracowania przeważają grunty IV klasy bonitacyjnej, znaczne powierzchnie zajmują także grunty V i VI klasy bonitacji. Gleby III klasy bonitacji występują jedynie na niewielkim płacie w centralnej części omawianego terenu.

Wody powierzchniowe

Przez północną część obszaru opracowania przepływa ciek o nazwie *Stara Rzeka*, który łączy kompleks stawów w rejonie Borowca z kompleksem stawów w Gulinie, a następnie uchodzi do rzeki *Radomki*. Na analizowanym obszarze występują także rowy melioracyjne oraz niewielkie oczka wodne.

W układzie zlewniowym analizowany obszar, zgodnie z obecnym cyklem planistycznym dotyczącym planowania w gospodarowaniu wodami (2022-2027), znajduje się w zasięgu dwóch jednolitych części wód powierzchniowych: JCWP *Radomka od zb. Domaniów do Mlecznej* (RW200011252599) oraz JCWP *Bosak* (RW200010252569), które scharakteryzowano w tabeli poniżej. Jednolita część wód powierzchniowych to, zgodnie z ustawą *Prawo wodne*, oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych, taki jak: ciek, jezioro, sztuczny zbiornik wodny, czy fragment morskich wód wewnętrznych. Większe cieki dzielone są na mniejsze odcinki, stanowiące oddzielne JCWP.

Tabela 1. Charakterystyka Jednolitych Części Wód Powierzchniowych w obszarze opracowania

źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, 2023

numer i nazwa JCWP	Bosak RW20001025256	Radomka od zb. Domaniów do Mlecznej RW200011252599
status	naturalna część wód	silnie zmieniona część wód
stan	zły stan wód	zły stan wód
rodzaj presji determinującej stan wód	presje troficzne - nawożenie i depozycja oraz odpływ miejski (wody opadowe) presje hydromorfologiczne – prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe, budowie piętrzące - rzeki główne i rzeki pozostałe, obiekty mostowe - rzeki główne, górnictwo - rzeki pozostałe	presje hydromorfologiczne – prostowanie koryta - rzeki główne, budowie piętrzące - rzeki główne, zapora powyżej presje chemiczne – rozproszone, tj. rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rolnictwo, leśnictwo
cele środowiskowe	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D dobry stan chemiczny	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [IO, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), fluoranten(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	zagrożona	zagrożona
odstępstwa	Tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej (odroczenie terminu)	Tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4 i ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej (odroczenie terminu, mniej rygorystyczny cel)
Jcw przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	NIE – JCWP nieprzeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	NIE – JCWP nieprzeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi
Jcw przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	NIE – JCWP nieprzeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	NIE – JCWP nieprzeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych
Obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG - obszary wrażliwe na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych	TAK - cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód	
obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie	TAK – użytek ekologiczny	TAK – użytki ekologiczne
obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym	nie występują obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym	nie występują obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym

Wody podziemne

Obszar opracowania położony jest w środkowomałopolskim regionie hydrogeologicznym, gdzie wody podziemne występują w piaskowcach jury dolnej i środkowej, w wapieniach i marglach jury górnej oraz w wapieniach, marglach i piaskowcach kredy dolnej i górnej. Utwory mezozoiczne pokryte są wodonośnymi utworami czwartorzędowymi reprezentowanymi przez piaski i żwiry.

Zasilanie warstw wodonośnych odbywa się przez infiltrację opadów atmosferycznych, a funkcję drenażu wód podziemnych pełnią główne rzeki w rejonie obszaru, tj. Radomka i jej dopływy. Głębokość strefy aktywnej wymiany wód podziemnych ocenia się na 150 m.

Na analizowanym obszarze wydzielono dwa poziomy wodonośne stanowiące jednocześnie główne poziomy użytkowe. W części północnej obszaru jest to czwartorzędowo-górnokredowy poziom wodonośny. Warstwę wodonośną stanowią tu piaski i żwiry czwartorzędowe oraz węglanowe utwory kredy górnej. Występuje on na głębokości od kilku do kilkudziesięciu metrów, a jego miąższość przekracza 40 m. Charakterystyczne są dla niego bardzo wysokie wartości współczynnika filtracji - do 60 m/d oraz dość wysokie wydajności studni wierconych - 50-70 m³/h, przy czym parametry te dotyczą głównie utworów czwartorzędowych. Najwyższe są one w dolinie rzeki Radomki i maleją na wysoczyznach. W południowej części analizowanego obszaru jest to górnokredowy poziom wodonośny, który występuje na głębokości 15-50 m. Miąższość pokrywy izolującej jest zróżnicowana od kilkunastu do kilkudziesięciu metrów. Wydajności potencjalne studni wynoszą na ogół 50-20 m³/h. Przyjęta miąższość warstwy wodonośnej wynosi 100 m.

Głębokość do pierwszego poziomu wodonośnego (PPW) na obszarze opracowania wynosi <5 m p.p.t. W północnej części opracowania, w rejonie cieku, głębokość ta wynosi <1 m p.p.t.

W odniesieniu do jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) obszar opracowania znajduje się w całości w zasięgu JCWPd nr 87. Jednolite części wód podziemnych są jednostkami hydrogeologicznymi, które zostały wyodrębnione na podstawie systemów krążenia wód przypowierzchniowego poziomu wodonośnego. Zgodnie z *Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* (2022) wody JCWPd nr 87 mają dobry stan ilościowy i chemiczny oraz nie są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych.

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP) to wydzielone szczególnie cenne i zasobne struktury wodonośne, wytypowane jako wymagające ochrony obszary, spełniające określone wymagania ilościowe i jakościowe oraz stanowiące istotne w skali kraju rezerwuary dla zaopatrzenia ludności w wodę.

Obszar opracowania znajduje się w całości w granicach udokumentowanego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 405 Niecka Radomska.

Tabela 2. Wykaz głównych zbiorników wód podziemnych w granicach opracowania

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Centralnej Bazy Danych Geologicznych

nr	nazwa	powierzchnia km ² (całość GZWP)	stan dokumentacji	stratygrafia	typ ośrodka
405	Niecka Radomska	2925	udokumentowany 2011	kreda górna	porowo- szczelinowy

Wody Głównych Zbiorników Wód Podziemnych podlegają ochronie prawnej na tych samych zasadach, co wszystkie wody podziemne, a ponadto objęte mogą być dodatkową ochroną obszarową poprzez ustanowienie obszarów ochronnych. Obszary ochronne są ustanawiane przez wojewodę, w drodze aktu prawa miejscowego, na wniosek Wód Polskich. Dla GZWP nr 405 nie ustanowiono obecnie obszarów ochronnych, niemniej w dokumentacji hydrogeologicznej opracowanej w 2011 r. dla GZWP nr 405, wskazano projektowane obszary ochronne, które zajmują prawie całą powierzchnię obszaru zbiornika. Obszar opracowania położony jest zasięgu podobszaru ochrony B, obejmującego tereny podatne na zanieczyszczenie, o czasie wymiany wód wynoszącym od 5 do 25 lat.

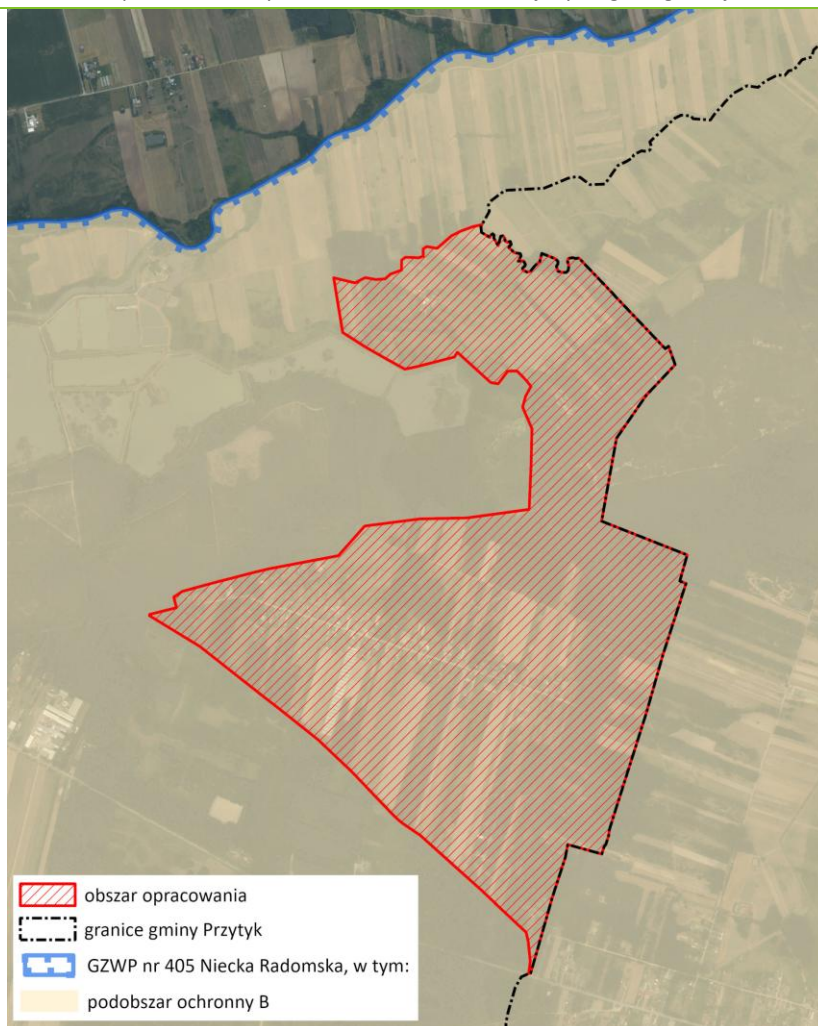
W strefie B proponuje się m.in.:

- wprowadzenie zakazu składowania lub przechowywania odpadów promieniotwórczych,

- lokalizowania podziemnych składowisk odpadów;
- wyznaczenie obszarów zwartej zabudowy w celu wyposażenia w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalni dla ścieków komunalnych;
- intensyfikację programu szkolenia rolników w zakresie stosowania dobrych praktyk w użytkowaniu i przechowywania nawozów;
- wprowadzenie systematycznej kontroli stanu i funkcjonowania przydomowej gospodarki ściekowej oraz rygorystyczne egzekwowanie wymogów prawnych w tym zakresie.

Rysunek 5. Granice GZWP nr 405 w rejonie obszaru opracowania oraz zasięg proponowanego obszaru ochronnego B dla GZWP nr 405

źródło: opracowanie własne na podstawie danych CBDG oraz dokumentacji hydrogeologicznej GZWP nr 405, PIG

Warunki klimatyczne¹

Teren gminy Przytyk zaliczany jest do radomskiej dzielnicy rolniczo - klimatycznej.

Średnia roczna temperatura powietrza na terenie gminy wynosi 7,5°C. Najniższe miesięczne temperatury występują w styczniu. Średnia temperatura w najcieplejszym miesiącu, tzn. lipcu, wynosi 18°C. Liczba dni mroźnych, z temperaturą max. < 0°C wynosi 30 - 50; dni z przymrozkami jest około 115. Dni gorących jest do 30 - 40 , a dni upalnych 5 - 6. Dni z pokrywą śnieżną jest średnio 60.

Średnia roczna wilgotność względna powietrza wynosi 78%, wykazując małe zróżnicowanie

¹ Opis warunków klimatycznych dla całej gminy za: Program ochrony środowiska dla gminy Przytyk na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku, 2017

przestrzenne; najwyższa jest zimą (80 - 90%), a najniższa latem (70 - 75%).

Na terenie gminy największe zachmurzenie występuje w grudniu (około 80%), a najmniejsze we wrześniu (około 55%). Dni pogodnych jest około 40-45, a pochmurnych około 160. Średnia roczna dni ilość z mgłą wynosi 52,7.

Opad roczny wynosi 580 mm. Okres wegetacyjny trwa około 210 dni. Liczba dni z opadem wynosi 140, w tym z opadem śnieżnym 40 - 50. Pierwszy opad śnieżny pojawia się w listopadzie, a ostatni zanika w kwietniu. Liczba dni z burzą w ciągu roku wynosi 20 - 30.

Wiatry dominujące wieją z kierunku zachodniego. Najmniej jest wiatrów wiejących z północy i północnego wschodu. W okresie letnim i jesiennym dominują wiatry zachodnie, wiosną – północne, a zimą – południowo-wschodnie. Występowanie cisz atmosferycznych, uzależnione od warunków lokalnych, na terenie gminy osiąga 17%.

Z punktu widzenia planowania przestrzennego w analizie uwarunkowań istotniejszy jest klimat lokalny, tzw. topoklimat. Jest on zależny przede wszystkim od ukształtowania terenu, a także jego pokrycia (rodzaj szaty roślinnej, wody powierzchniowe lub rodzaj zagospodarowania). Klimat lokalny na terenie opracowania można scharakteryzować jako topoklimat:

- terenów zantropogenizowanych charakteryzujących się:
 - wysokimi wahaniami temperatury i wilgotności w ciągu doby;
 - tendencją do koncentracji i zalegania zanieczyszczeń atmosferycznych;
- terenów zadrzewionych i zakrzewionych charakteryzujących się:
 - niewielkimi wahaniami temperatury w ciągu doby;
 - małymi wartościami wypromieniowania ciepła z podłoża;
 - mniejszą częstotliwością występowania przymrozków;
 - wyższą wilgotnością powietrza w warstwie przygruntowej;
- terenów rolniczych, charakteryzujący się:
 - niewielkimi wahaniami temperatury w obrębie całego obszaru;
 - dużymi wahaniami temperatury w ciągu doby;
 - niską wilgotnością względną powietrza;
 - intensywnym przewietrzaniem.

Szata roślinna i fauna

Obszar opracowania to przede wszystkim tereny otwarte, stanowiące grunty rolne (grunty orne i użytki zielone), na które składa się roślinność segetalna towarzysząca polom uprawnym, roślinność trawiasta oraz drzewa i krzewy owocowe (jabłoń, porzeczek). W części północnej i wschodniej znajdują się także grunty leśne, gdzie dominują bory suche, bory świeże oraz bory mieszane świeże z sosną jako gatunkiem dominującym. Szatę roślinną terenów zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej i usługowej tworzą głównie pielęgnowane trawniki z ozdobnymi drzewami i krzewami.

Na obszarze opracowania, ze względu na jego użytkowanie, można spodziewać się występowania gatunków typowych dla terenów zurbanizowanych i polnych, takich jak zając szarak, mysz domowa, kret, nornica oraz przedstawicieli ornitofauny, tj. szpak, sikorka, muchołówka szara czy zięba. Tereny leśne i zwarte tereny zadrzewień i zakrzewień stanowią atrakcyjne miejsce żerowania dla większej zwierzyny oraz licznych gatunków ptaków np. myszołów, dzięcioł czy świergotek.

Powiązania ekologiczne

Korytarze ekologiczne umożliwiają bezpieczne rozprzestrzenianie się gatunków zwierząt z miejsc ich rozrodu, zasiedlanie nowych dogodnych siedlisk oraz swobodną wymianę genów między populacjami. Najważniejsze korytarze ekologiczne dla fauny tworzą doliny rzeczne wraz z rzekami oraz ciągi lasów i zadrzewień.

Obszar gminy położony jest poza korytarzami ekologicznymi wyznaczonymi w ramach ogólnopolskich i europejskich koncepcji (ECONET-PL, Natura2000, PAN). Na terenie opracowania rolę lokalnych korytarzy ekologicznych pełnią cieki wraz z towarzyszącymi im terenami łąkowymi oraz tereny leśne i zadrzewione.

Część terenów gminy Przytyk została zakwalifikowana do *Sieci wielofunkcyjnych terenów otwartych*

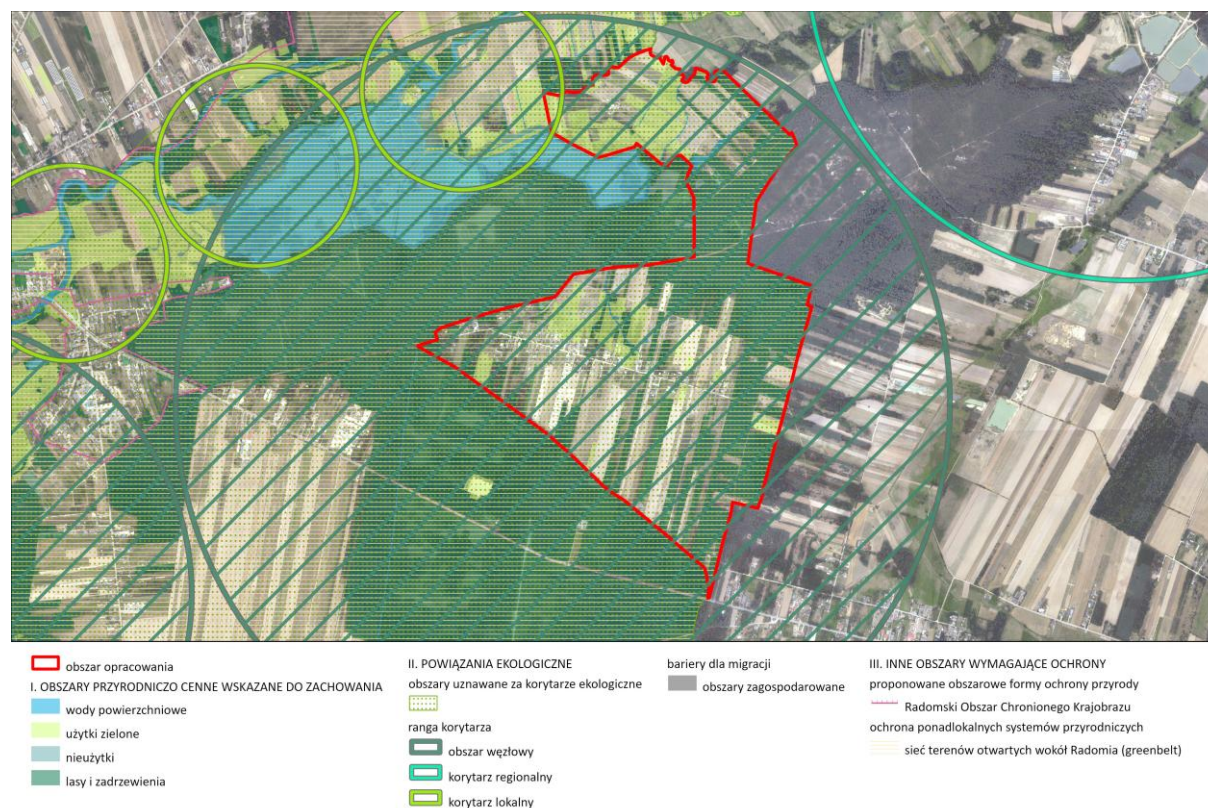
systemu przyrodniczego (greenbelt) w ramach projektu „Strategia rozwoju miejskiego Radomskiego Obszaru Funkcjonalnego (ROF)”. Celem koncepcji „greenbelt” jest stworzenie ciągłości przestrzennej systemu obszarów o ograniczonych warunkach zainwestowania. Cały obszar opracowania położony jest w zasięgu ww. Sieci.

Północna część obszaru opracowania, stanowiąca rejon doliny Radomki i jej dopływu Starej Rzeki, należy do „Korytarza doliny środkowej Radomki”, który wyznaczono w ramach Sieci i uznano przy tym za naturalny korytarz ekologiczny ze względu na występujące tam siedliska i liczebność cennych gatunków fauny. Korytarz ten ze względu na obecność kompleksów stawów ma szczególne znaczenie dla awifauny. Takie miejsca mogą być nie tylko dogodnym siedliskiem do wyprowadzania lęgów, ale także pełnić funkcję bezpiecznych przystanków podczas wiosennej i jesiennej migracji. Istotna jest też obecność rozległych podmokłych łąk i rozdrobnionej struktury upraw, co stwarza dogodne warunki m.in. dla derkaczy, czajek pokląskw, gąsiorków, świergotków łąkowych, dziwonii, krwawodziobów i strumieniówek. Obecne tu lasy zasiedlane są z kolei przez zespół leśnych gatunków ptaków – mysołowy, dzięcioły duże, dzięcioły czarne, świergotki drzewne. System podmokłych siedlisk w Dolinie Radomki stwarza też bardzo dobre warunki dla rozrodu i migracji płazów.

Ponadto obszar opracowania znajduje się także w zasięgu wyznaczonego obszaru węzłowego „Węzeł Przytyk”, stanowiącego obszar ostoi, z której następuje dyspersja cennych gatunków zwierząt na tereny sąsiednie. Węzeł Przytyk obejmuje dolinę Radomki wraz z przyległymi ciekami wodnymi z występującą tam mozaiką zwartych lasów, zadrzewień i zakrzewień oraz jeden z większych w środkowej części doliny Radomki Kompleks leśny Oblas. Tylko na tym fragmencie doliny Środkowej Radomki zachowały się osobiwe formy erozji (przez meandrującą rzekę) starszego poziomu tarasowego prowadzące do powstania skarp o wysokości 4-5 m. Teren ten zasługuje na uwagę nie tylko ze względu na wysokie walory krajobrazowe, ale także na obecność mozaiki środowisk jak i miejsce rozrodu cennych gatunków zwierząt uznanych za zagrożone i wymienionych m.in. w Dyrektywie Siedliskowej lub w Europejskiej i Polskiej czerwonej księdze zwierząt. Występuje tu m.in.: derkacz, zimorodek, strumieniówka, dziwonina, kszysk, rycyk, krwawodziób, brodziec piskliwy.

Rysunek 6. Obszary ochrony i kształtowania funkcji przyrodniczych

źródło: Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe do SUIKZP gminy Przytyk, Budplan 2015

Formy ochrony przyrody na terenie gminy

W granicach gminy Przytyk, ani w bezpośrednim sąsiedztwie, nie występują wielkoobszarowe formy ochrony przyrody, takie jak obszary Natura 2000, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu itp. W gminie znajduje się jedynie siedem użytków ekologicznych (głównie bagna) i trzy pomniki przyrody (drzewa z gatunku jesion wyniosły i dąb szypułkowy).

W nawiązaniu do Zintegrowanego programu zarządzania zasobami przyrodniczymi i wodnymi Radomskiego Obszaru Funkcjonalnego oraz innych dokumentów planistycznych w granicach gminy wskazuje się następujące projektowane formy ochrony:

- Radomski Obszar Chronionego Krajobrazu – obejmuje wschodnią i południowo-wschodnią część gminy (w granicach Radomskiej Sieci Terenów Otwartych „Green Belt”). Celem jego powołania jest ochrona siedlisk dolinnych, leśnych, łąkowych i rolniczych cechujących się wysoką bioróżnorodnością;
- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Dolina Dobrzycy” – obejmuje dolinę rzeki Dobrzycy i kompleks stawów rybnych z przyległymi łąkami, olsami, łęgami oraz fragmentami borów mieszanych świeżych;
- 18 pomników przyrody – 45 drzew i 1 głąz narzutowy;
- 6 użytków ekologicznych.

W granicach opracowania brak jest obecnie obszarów i obiektów chronionych na mocy ustawy o ochronie przyrody, natomiast jest on położony w granicach proponowanego Radomskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Walory krajobrazowe

Na ogólną fizjonomię krajobrazu wpływa ukształtowanie terenu, wartości przyrodnicze (szata roślinna), sposób użytkowania terenu oraz wartości kulturowe.

Teren gminy Przytyk w aspekcie krajobrazowym jest dość jednolity – przeważa krajobraz rolniczy charakteryzujący się występowaniem otwartych przestrzeni w postaci pól i łąk. Pośród agrocenoz występują rozproszone niewielkie kępy drzew i krzewów, które stanowią urozmaicenie krajobrazowe tego obszaru.

Obszar opracowania, poza terenami leśnymi i doliną Starej Rzeki, nie przedstawia wysokiej wartości krajobrazowej, a szata roślinna nie charakteryzuje się wysoką wartością przyrodniczą - dominują gatunki pospolite na powszechnie występujących siedliskach. Na lokalny krajobraz składa się również zabudowa o charakterze wiejskim oraz tereny rolnicze.

4.2 Jakość środowiska

Z punktu widzenia zdrowia ludzi najistotniejsze znaczenie mają zanieczyszczenia wody pitnej, w mniejszym stopniu zanieczyszczenia powietrza. Dla funkcjonowania ekosystemów podstawowe znaczenie mają zanieczyszczenie powietrza lub wód powierzchniowych, wpływające na procesy życiowe roślin i zwierząt, oraz zmieniające stan środowiska, takie jak eutrofizacja, powodująca niekorzystne zmiany w ekosystemie wód, zakwaszenie oraz uciążliwości powodowane hałasem.

Powietrze atmosferyczne

Jakość powietrza atmosferycznego, ilość i rodzaj emitowanych do niego zanieczyszczeń, wpływa na stan wszystkich komponentów środowiska, które bezpośrednio decydują o warunkach życia ludzi, zwierząt oraz roślin. Zanieczyszczenia pochodzą z wielu źródeł, wyróżnia się różne kategorie źródeł emisji: punktowe, liniowe oraz powierzchniowe.

Ocena stanu powietrza dokonywana jest w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Oceny dokonuje się w strefach, które stanowią aglomeracje, miasta oraz pozostałe obszary województw niewchodzące w skład aglomeracji i miast. Na terenie województwa mazowieckiego wydzielone zostały 4 strefy, w tym *strefa mazowiecka*, do której należy m.in. gmina Przytyk, w tym obszar opracowania.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu ocenie podlegają następujące substancje:

- dwutlenek azotu, dwutlenek siarki, tlenek węgla, pył zawieszony PM10 i PM2,5, benzo(a)piren, arsen,

- kadm, nikiel, ołów, ozon dla kryteriów określonych ze względu na ochronę zdrowia;
- tlenki azotu, dwutlenek siarki, ozon dla kryteriów określonych ze względu na ochronę roślin.

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w *Rocznej ocenie jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport wojewódzki za rok 2024* wykonał klasyfikację jakości powietrza w poszczególnych strefach według poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych.

Tabela 3. Wyniki pomiarów stężeń zanieczyszczeń ze względu na ochronę zdrowia ludzi i roślin

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport wojewódzki za rok 2024, GIOŚ 2025

	symbol klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń										
	NO ₂ ²	SO ₂	CO	PM10	PM2,5	B(a)P	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
ze względu na ochronę zdrowia ludzi	A	A	A	A	A/A1	C	A	A	A	A	A/D2
ze względu na ochronę roślin	A	A	- ³	-	-	-	-	-	-	-	A/D2

gdzie:

- klasa A – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych;
- klasa A1 – stężenia pyłu zawieszonego PM2,5 nie przekraczają poziomu dopuszczalnego dla II fazy;
- klasa C – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny i poziomy docelowy;
- klasa D2 – stężenie ozonu przekracza poziom celu długoterminowego.

Do rocznej oceny jakości powietrza, poza pomiarami w stacjach automatycznych i manualnych, wykorzystano metody modelowania matematycznego, uwzględniające rzeźbę terenu oraz wpływ pól meteorologicznych zmiennych w czasie i przestrzeni na transport zanieczyszczeń, uzyskując tym samym szczegółowe wyniki imisji zanieczyszczeń powietrza dla całego województwa. Zgodnie z wynikami ww. modelowania na terenie gminy Przytyk w 2024 r. stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych poziomów długoterminowych stężeń ozonu wg kryterium ochrony zdrowia ludzi oraz ochrony roślin, na co miały wpływ przede wszystkim warunki meteorologiczne (m.in. wysokie nasłonecznienie, niska prędkość wiatru). Dla pozostałych zanieczyszczeń tj. dwutlenku siarki, tlenku węgla, benzenu, tlenków azotu, ozonu, pyłu zawieszonego PM10, pyłu zawieszonego PM2,5, oraz benzo(a)pirenu, ołowiu, arsenu, kadmu i niklu w pyłe zawieszonym PM10 odpowiednio poziomy dopuszczalny lub docelowy zostały dotrzymane. W ocenie uzyskały klasę A.

Wody powierzchniowe

Jakość wód powierzchniowych zależy od wielu czynników naturalnych i antropogenicznych. Chemizm wód determinują: budowa geologiczna zlewni, klimat, typ gleb występujących w sąsiedztwie cieku, a także urbanizacja, przemysłowanie i rolnictwo. Istotny wpływ na zanieczyszczenie wód ma ilość pobieranej wody oraz odprowadzanie ścieków bytowo-gospodarczych i przemysłowych, a także ingerencja w budowę koryta rzeki.

W granicach obszaru opracowania występują wody powierzchniowe: Stara Rzeka, a także rowy melioracyjne i stawy.

W układzie zlewniowym analizowany obszar, zgodnie z obecnym cyklem planistycznym dotyczącym planowania w gospodarowaniu wodami (2022-2027), znajduje się w zasięgu dwóch jednolitych części wód powierzchniowych: JCWP Radomka od zb. Domaniów do Mlecznej (RW200011252599) oraz JCWP Bosak (RW200010252569).

Dla nowo wyznaczonych JCWP brak bieżących wyników badań monitoringowych, natomiast znane są wyniki monitoringu JCWP ujętych w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021) – wówczas obszar opracowania położony był w zasięgu dwóch JCWP:

- Stara Rzeka (RW200017252552), monitorowanej w 2019 r.,
- Bosak (PLRW200017252569), monitorowanej w latach 2018-2021.

² dla roślin NO_x

³ nie przeprowadzono klasyfikacji

Tabela 4. Ocena stanu JCWP

źródło: Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2016-2021 na podstawie monitoringu - tabela, GIOŚ

nazwa JCWP (ppk)	klasa elementów biologicznych	klasa elementów hydro- morfologicznych	klasa elementów fizyko- chemicznych	stan/potencjał ekologiczny	stan chemiczny	stan ogólny
<i>Bosak</i> (Bosak-Sosnowica)	II	V	>II	umiarkowany stan ekologiczny	bd	zły
<i>Stara Rzeka</i> (Stara Rzeka - Młyn)	II	IV	>II	umiarkowany stan ekologiczny	bd	zły

Wyniki badań przeprowadzonych w latach 2016-2021, wskazane w powyżej tabeli wykazały, że choć stan ekologiczny tych JCWP jest umiarkowany, to ich stan ogólny jest zły.

W przypadku aktualnej JCWP *Bosak* (RW200010252569) zastosowano odstępstwo z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej polegający na:

- odroczeniu terminu osiągnięcia celów środowiskowych do końca 2027 r., co jest to związane z tym, że nie są osiągnięte cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźnika fosforany. Jest to spowodowane warunkami naturalnymi (procesy biochemiczne, procesy fizykochemiczne).

W przypadku aktualnej JCWP *Radomka od zb. Domaniów do Mlecznej* (RW200011252599) zastosowano odstępstwa z art. 4 ust. 4 i ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej polegające na:

- odroczeniu terminu osiągnięcia celów środowiskowych do końca 2027 r., co jest to związane z tym, że nie są osiągnięte cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźnika benzo(b)fluorantenu (występowanie w wodzie). Jest to spowodowane warunkami naturalnymi (procesy fizykochemiczne, zanieczyszczenia z przeszłości);
- złagodzeniu celów środowiskowych, co jest związane z tym, że nie są osiągnięte cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: IO, EFI+PL/ IBI_PL; benzo(a)piren (występowanie w wodzie), fluoranten (występowanie w wodzie)). Jest to spowodowane takimi czynnikami, jak rolnictwo, a także działalność gospodarcza, budownictwo mieszkaniowe, gospodarka komunalna, infrastruktura transportowa, funkcjonowanie zurbanizowanych ośrodków społeczno-przemysłowo-gospodarczych i centrów komunikacyjnych. W odniesieniu do benzo(a)pirenu, którego źródłem jest emisja ze spalania paliw w celu produkcji energii cieplnej: zaopatrzenie mieszkańców w energię ciepłą. Presje te trwale uniemożliwiają osiągnięcie celów środowiskowych ponieważ zaspokajają ważne potrzeby społeczno-gospodarcze i na obecnym etapie stwierdza się brak alternatywnych opcji zaspokojenia tych potrzeb.

Jakość wód podziemnych

Podstawowymi kierunkami środowiskowymi w odniesieniu do jednolitych części wód podziemnych jest utrzymanie lub poprawa ich jakości w celu zachowania dobrego stanu ilościowego oraz chemicznego.

Obszar opracowania położony jest w zasięgu JCWPd nr 87. Zgodnie z *Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* (2022) wody tej JCWPd mają dobry stan ilościowy i jakościowy i nie są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych, przy czym w zasięgu ww. JCWPd zidentyfikowano obszarową, rozproszoną presję chemiczną, związaną z rolnictwem, gospodarką komunalną lub przemysłem.

W 2022 roku Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, przeprowadził monitoring diagnostyczny stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych. Próbkę wód podziemnych pobrano w 1404 punktach pomiarowych. Na terenie gminy Przytyk znalazł się punkt pomiarowy przynależący jedynie do JCWPd nr 74, natomiast najbliższej zlokalizowany od obszaru opracowania punkt pomiarowy przynależący do JCWPd nr 87 położony był w Radomiu. Oceniono, że wody podziemne w tym punkcie pomiarowym były dobrej (II klasa) jakości.

Tabela 5. Charakterystyka punktów pomiarowych monitoringu diagnostycznego stanu chemicznego wód podziemnych oraz klasyfikacja wód w punktach pomiarowych w rejonie obszaru opracowania w 2022 r.

źródło: opracowano na podstawie danych Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska - aktualność udostępnionych informacji zgodna z datą ich przygotowania – marzec 2023

miejscowość, gmina (numer punktu pomiarowego)	JCWpd	zwierciadło wody	typ ośrodka wodonośnego	użytkowanie terenu	klasa jakości w punkcie
m. Radom, gm. m. Radom (1305)	87	napięte	porowo-szczelinowy	miejskie tereny zielone	II (wody dobrej jakości)

4.3 Odporność środowiska na degradację i zdolności do regeneracji

Na obszarze opracowania najmniejszą odpornością na oddziaływanie antropogeniczne charakteryzuje się obszar dolinny Starej Rzeki. W dolinach rzecznych wody gruntowe wraz z wodami powierzchniowymi i istniejącą roślinnością tworzą ściśle powiązany i bardzo wrażliwy na degradację zespół. Zaburzenie funkcjonowania choćby jednego z tych elementów powoduje natychmiastowe niekorzystne zmiany w pozostałych. Z tego względu doliny i obniżenia powinny podlegać szczególnej ochronie. Szkodliwe dla funkcjonowania dolin są przede wszystkim: lokalizacja zabudowy kubaturowej oraz rolnictwo – stosowanie nawozów sztucznych i środków ochrony roślin.

Odporność na degradację ekosystemów leśnych zależna jest przede wszystkim od wieku drzewostanów, powierzchni lasu, jak również rodzaju siedliska. Im starszy las i im bardziej żyzne siedlisko, tym większa jego odporność.

Gleby na terenie objętym opracowaniem narażone są przede wszystkim na erozję wietrzną, szczególnie tam, gdzie są użytkowane rolniczo i pozbawiane pokrywy roślinnej w okresie jesień–wiosna.

Elementem charakteryzującym się bardzo wysoką zdolnością do regeneracji jest powietrze atmosferyczne. Do likwidacji jego zanieczyszczenia wystarczy likwidacja źródła. Głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza na terenie opracowania jest tzw. emisja niska.

Na obszarze opracowania wymienione wyżej elementy tworzące strukturę otwartej przestrzeni przyrodniczej użytkowane są na ogół zgodnie ze swoim przeznaczeniem, miejscami podlegają presji antropogenicznej.

4.4 Ocena stanu ochrony i użytkowania zasobów przyrodniczych, w tym bioróżnorodności

Gmina Przytyk w wyniku przekształceń środowiska przyrodniczego związanych z rolnictwem, urbanizacją oraz budową infrastruktury technicznej i komunikacyjnej nie posiada szczególnie cennych przyrodniczo terenów, a w krajobrazie jednym z dominujących elementów są tereny otwarte. Cenniejszymi obszarami są doliny rzeczne, a także zwarte kompleksy leśne.

Obszar opracowania stanowi m.in. tereny zabudowane, użytkowane rolniczo, a także tereny drogowe. Nie przedstawiają one szczególnych wartości przyrodniczych ani, poza terenami dróg, nie oddziałują znacząco na otoczenie. Użytkowane są zgodnie ze swoimi predyspozycjami przyrodniczymi. Najcenniejszą pod względem przyrodniczym jest dolina Starej Rzeki wraz z obudową biologiczną w postaci łąk i zadrzewień oraz tereny leśne i zadrzewione.

4.5 Tendencje zmian środowiska przy braku realizacji ustaleń projektowanego dokumentu

Obecnie dla obszaru opracowania nie ma obowiązującego planu zagospodarowania przestrzennego. Politykę zagospodarowania przestrzennego dla tego obszaru określa *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Przytyk*, w którym omawiany obszar wskazano przede wszystkim jako tereny zabudowy mieszkaniowej oraz usługowej, tereny zabudowy rekreacji indywidualnej, tereny rolnicze, tereny lasów i zadrzewień, tereny zalesień oraz tereny zieleni nieurządzonej. Rozwój zabudowy i realizacja innych inwestycji opiera się przede wszystkim o decyzje o warunkach zabudowy, wydawane indywidualnie dla

każdego przedsięwzięcia.

Przy braku realizacji ustaleń projektu planu nie przewiduje się wyraźnie mniejszego bądź większego ruchu inwestycyjnego, jednak to właśnie miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego pozwoli na kształtowanie zagospodarowania i zabudowy w sposób bardziej spójny.

4.6 Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu

Zagrożenie naturalne

Do zagrożeń naturalnych zalicza się przede wszystkim powodzie i osuwanie mas ziemnych.

Choć w granicach gminy Przytyk stwierdzono występowanie osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi, nie są one zlokalizowane w obszarze objętym planem.

Natomiast w gminie Przytyk, w tym w obszarze opracowania, stwierdzono występowanie zagrożenia powodziowego od rzeki Radomki. W zakresie oceny ryzyka powodziowego dla obszaru gminy obowiązują mapy zagrożenia powodziowego (MZP) i mapy ryzyka powodziowego (MRP) opracowane przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, na których w granicach gminy Przytyk wskazano obszary szczególnego zagrożenia powodzią, tj. o wysokim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi ($Q=10\%$, tzw. wody dziesięcioletnie) i o średnim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi ($Q=1\%$, tzw. wody stuletnie), a także obszary zagrożenia powodzią o niskim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi ($Q=0,2\%$, tzw. wody pięćsetletnie). Ponieważ rzeka Radomka w kilku miejscach jest obwałowana, obszarami szczególnego zagrożenia powodzią są także obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy.

W granicach opracowania obszary szczególnego zagrożenia powodzią występują w północnej jego części. Wyłączając tereny komunikacyjne oraz trzy budynki gospodarskie w Borowcu Pierwszym, są to tereny niezabudowane, przede wszystkim grunty orne, użytki zielone i zieleń naturalna w dolinie Starej Rzeki oraz tereny leśne.

Głównym celem ochrony przeciwpowodziowej jest ograniczenie ryzyka powodziowego. Jest to cel prewencyjny i polega przede wszystkim na unikaniu wzrostu zagospodarowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, a także określeniu warunków możliwego zagospodarowania pozostałych obszarów zagrożonych wystąpieniem powodzi.

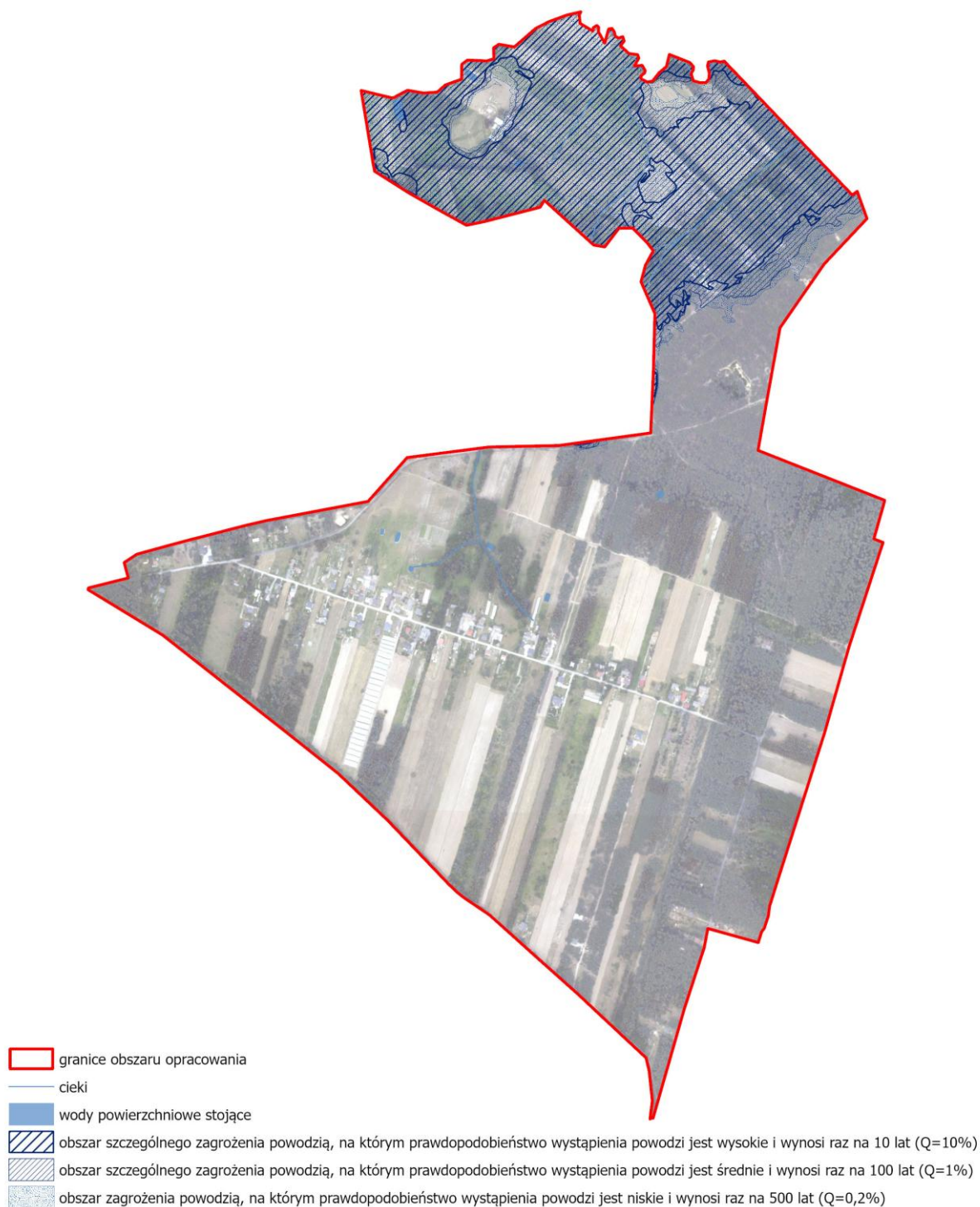
W ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne* brak jest bezpośrednich zapisów o zakazie lokalizacji obiektów budowlanych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, jednak z uwagi na negatywne konsekwencje dla ludności w przypadku wystąpienia powodzi, mimo braku powyższych zapisów, powinno unikać się zabudowy tych terenów.

Ponadto według rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w *sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie*⁴, zbiorniki na nieczystości ciekłe mogą być sytuowane tylko na działkach budowlanych niemających możliwości przyłączenia do sieci kanalizacji, przy czym nie dopuszcza się sytuowania ich na obszarach podlegających szczególnej ochronie środowiska i narażonych na niebezpieczeństwo powodzi oraz na terenach zalewowych. Wynika z tego, że lokalizacja budynków w strefach zagrożonych powodzią jest możliwa wyłącznie na terenach posiadających przyłączenia do kanalizacji sanitarnej.

⁴ tekst jednolity: Dz. U. z 2022, poz. 1225

Rysunek 7. Zagrożenie powodzią w granicach opracowania

źródło: opracowanie własne na podstawie danych PGW Wody Polskie

Niska emisja

Głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest emisja antropogeniczna, w szczególności emisja z sektora bytowego (związana z ogrzewaniem mieszkań) oraz emisja komunikacyjna.

Na terenie gminy nie funkcjonuje rozwinięty system centralnej sieci ciepłowniczej, co wynika przede wszystkim z ekstensywnej zabudowy i formy własności obiektów mieszkalno - użytkowych. Gospodarstwa domowe na terenie gminy posiadają indywidualne źródła ciepła, piece lub kotłownie domowe, bazujące głównie na węglu kamiennym, ekogroszku, oleju opałowym, drewnie. Obszar gminy nie jest zgazyfikowany.

Zmiana systemu rozwiązań indywidualnych na sieć ciepłą na terenie gminy jest w dużej mierze niemożliwa lub nieuzasadniona ekonomicznie, dlatego ważne są działania z zakresu modernizacji kotłów, doboru paliw (możliwości techniczne podłączenia do sieci gazowej), termomodernizacji budynków i ogólnych zachowań mających na celu ograniczenie emisji. Działania takie są określone w *Planie gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Przytyk* oraz *Projekcie założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Przytyk na lata 2014 - 2029*.

Obszar objęty planem stanowi częściowo tereny zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej i usługowej, które poprzez procesy grzewcze w sezonie jesienno-zimowym prowadzą do powstawania niskiej emisji. Drogi przebiegające przez obszar opracowania również mogą stanowić źródło zanieczyszczeń do powietrza.

Gospodarka ściekowa

Głównym źródłem zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych jest nieuregulowana gospodarka ściekowa. Gmina Przytyk ma niewystarczający stopień skanalizowania - z kanalizacji korzysta około 41,4% ogółu ludności. Aktualnie długość czynnej sieci kanalizacyjnej w gminie wynosi ok. 51,8 km, do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania prowadzi 711 przyłączy⁵. Z roku na rok liczba ta wzrasta, co świadczy o rozbudowie sieci kanalizacyjnej oraz chęci przyłączania się do niej mieszkańców. Gmina korzysta z dwóch oczyszczalni ścieków: w miejscowości Zameczek Kolonia oraz w Wólce Domaniowskiej. Zakład Gospodarki Komunalnej w Przytyku utrzymuje także 25 zbiorczych przepompowni ścieków.

Na terenach nieobjętych siecią kanalizacyjną, gospodarka ściekowa rozwiązywana jest w sposób indywidualny. Ścieki gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych (w 2023 roku było ich 866 sztuk⁶). Część mieszkańców korzysta z przydomowych oczyszczalni ścieków (w 2023 roku było ich 39 sztuk⁷).

Tereny zabudowane na obszarze opracowania są wyposażone jedynie w sieć wodociągową. Budynki w tej okolicy podłączone są do indywidualnych zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe z uwagi na brak sieci kanalizacji sanitarnej.

Klimat akustyczny

Klimat akustyczny w gminie Przytyk kształtowany jest przede wszystkim przez ruch komunikacyjny, związany z funkcjonowaniem dróg wojewódzkich, powiatowych oraz gminnych. W przypadku terenu opracowania, głównym źródłem hałasu jest droga gminna, biegnąca przez centrum miejscowości Stefanów, z zachodu na wschód.

Poza tym obszar opracowania stanowi tereny częściowo zagospodarowane, jest to głównie zabudowa mieszkaniowa, zagrodowa i usługowa, których funkcjonowanie może przyczyniać się do powstawania hałasu, przy czym nie jest to hałas uciążliwy. Może także wystąpić hałas związany z obecnością terenów rolnych, wynikający z prowadzenia prac polowych z użyciem ciężkiego sprzętu, przy czym ma on charakter sezonowy.

5 Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia realizowanego dokumentu oraz sposobu w jaki te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Ochrona środowiska na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym realizowana jest w Polsce między innymi poprzez wprowadzenie w życie odpowiednich aktów prawnych, w tym ustaw i rozporządzeń.

Projekt planu dotyczy stosunkowo niewielkiego w skali gminy terenu, niemożliwe jest więc przeprowadzenie analizy zgodności z celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym czy krajowym, które z zasady odnoszą się do polityki przestrzennej dla większych jednostek np. gminy. Ogólnie plan uwzględnia cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu krajowym i międzynarodowym dotyczące głównie:

⁵ dane GUS za 2023 r.

⁶ J.w.

⁷ J.w.

- ochrony powierzchni ziemi, racjonalnego gospodarowania i zachowania wartości przyrodniczych określonych w przepisach szczegółowych tj.: ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r., ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r., ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze;
- utrzymanie norm odnośnie jakości gleb określonych w przepisach szczegółowych – ustawa z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych;
- ochrony wód powierzchniowych i podziemnych oraz prowadzenia odpowiedniej gospodarki wodno-ściekowej określonej w przepisach szczegółowych – ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska; ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków;
- ochrony powietrza – ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r.;
- prawidłowej gospodarki odpadami określonej w przepisach szczegółowych tj.: ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach;
- utrzymanie norm odnośnie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, określonych w przepisach szczegółowych, tj.: ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. oraz odpowiednie rozporządzenia do niej.

Ustalenia planu nie stoją w sprzeczności z realizacją wymienionych powyżej celów. Dzięki odpowiednim rozwiązaniom planistycznym możliwy jest rozwój gospodarczy z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju na terenie gminy.

6 Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmioty obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko

W niniejszej prognozie ocenia się skutki, które mogą wynikać z projektowanego przeznaczenia terenów pod funkcje określone w projekcie planu, które mogą wpływać na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza, wytwarzanie odpadów, wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, emitowanie hałasu i pól elektromagnetycznych oraz powodować ryzyko wystąpienia awarii.

Analogicznie ocenia się skutki wpływu realizacji ustaleń projektu planu na powierzchnię ziemi, glebę, kopaliny, wody powierzchniowe i podziemne, klimat, zwierzęta i rośliny.

W projekcie miejscowego planu określa się następujące przeznaczenia terenów:

- MNW – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej,
- RZM – tereny zabudowy zagrodowej,
- ML – tereny zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej,
- RN – tereny rolnictwa z zakazem zabudowy,
- L – tereny lasów,
- ZN – tereny zieleni naturalnej,
- WS – tereny wód powierzchniowych śródlądowych,
- KDL – tereny dróg lokalnych,
- KDD – tereny dróg dojazdowych,
- KR – tereny komunikacji drogowej wewnętrznej.

6.1 Identyfikacja możliwych oddziaływań

Przystąpienie do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obrębu ewidencyjnego Stefanów w gminie Przytyk wynika z potrzeby ustalenia zasad i warunków kształtowania

zabudowy i zagospodarowania terenów objętych planem. Zasady zagospodarowania określone w planie miejscowym pomogą kształtować ład przestrzenny w oparciu o zasady zrównoważonego rozwoju.

Dla obszaru objętego opracowaniem obecnie nie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

W przypadku terenów już zainwestowanych, na których projekt planu przewiduje tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej, tereny zabudowy zagrodowej, lub tereny zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej nie przewiduje się występowania oddziaływań na środowisko wynikających z realizacji projektu planu. Pojedynczy teren w północnej części obszaru objętego opracowaniem, w którym wyznaczono teren zabudowy zagrodowej, a także pojedyncze tereny rozproszone po obszarze objętym projektem planu, w których wyznaczono tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej, wynikają z istniejącej już na tych terenach zabudowy tego typu. W przypadku terenów obecnie niezabudowanych, wprowadzenie na nich zabudowy będzie m.in. wiązało się ze zmniejszeniem powierzchni biologicznie czynnej - powstanie więcej powierzchni bezodpływowych. Projekt planu dla terenów tych ustala udział powierzchni biologicznie czynnej - minimum 30%-50% powierzchni działki budowlanej. Wzrost powierzchni terenów zabudowy będzie się wiązał z koniecznością zagospodarowania większej ilości ścieków i odpadów oraz wzrostem emisji zanieczyszczeń do atmosfery, w tym hałasu. Wszystkie oddziaływania będą miały charakter lokalny i nie będą stanowiły znacznych uciążliwości. Nie przewiduje się, aby w wyniku realizacji ustaleń projektu planu doszło do przekroczenia norm jakości środowiska, znaczącego negatywnego wpływu na rośliny i zwierzęta oraz krajobraz. W projekcie planu wyznacza się także tereny rolnictwa z zakazem ich zabudowy oraz duże powierzchniowo tereny lasów, a w północnej części opracowania, szczególnie na terenach zagrożonych powodzią, tereny zieleni naturalnej, na których także zakazuje się lokalizacji budynków, co należy traktować jako oddziaływanie pozytywne.

Ponadto w projekcie planu ustala się zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, za wyjątkiem inwestycji celu publicznego z zakresu infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, oraz zakaz lokalizacji zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii.

Nie przewiduje się możliwości powstania znaczących oddziaływań na środowisko. Planowane zagospodarowanie:

- nie będzie skutkowało powstawaniem ponadnormatywnych emisji;
- nie będzie skutkowało zagrożeniem zdrowia ludzi lub ich mienia;
- nie stoi w konflikcie z warunkami określonymi dla obszarów chronionych, w tym obszarów Natura 2000, które nie występują w granicach opracowania;
- nie skutkuje powstawaniem barier dla korytarzy ekologicznych;
- nie stoi w sprzeczności z celami ochrony wód powierzchniowych i podziemnych.

Opisane poniżej oddziaływania wynikają przede wszystkim z analizy prawidłowości rozwiązań planistycznych oraz zgodności z przepisami prawa.

6.2 Oddziaływanie na ludzi

W rozumieniu przepisów ustawy Prawo ochrony środowiska znaczące oddziaływanie na środowisko oznacza również znaczące oddziaływanie na zdrowie ludzi. O znaczącym oddziaływaniu na środowisko (zdrowie ludzi) można mówić w sytuacji, gdy przekraczane są standardy emisyjne oraz dopuszczalne normy hałasu (dopuszczalne normy zanieczyszczeń) określone w przepisach o ochronie środowiska.

Hałas

Ochrona przed hałasem polega na utrzymaniu poziomu hałasu poniżej poziomu dopuszczalnego, a co najwyżej na tym poziomie oraz zmniejszeniu hałasu, co najmniej do poziomu dopuszczalnego, gdy został on przekroczony. Działania te mają na celu zapewnienie jak najlepszego stanu akustycznego środowiska.

Dopuszczalne poziomy hałasu są określone w ustalonym rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

Tabela 6. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu w odniesieniu do jednej doby

źródło: rozporządzenie Ministra Środowiska z 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku

rodzaj terenu	Drogi lub linie kolejowe		Instalacje i pozostałe obiekty i grupy źródeł hałasu	
	pora dnia – przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	pora nocy – przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	pora dnia – przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	pora nocy – przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
<ul style="list-style-type: none"> ▪ tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej ▪ tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży ▪ tereny domów opieki społecznej ▪ tereny szpitali w miastach 	61 dB	56 dB	50 dB	40 dB
<ul style="list-style-type: none"> ▪ tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego ▪ tereny zabudowy zagrodowej ▪ tereny rekreacyjno-wypoczynkowe ▪ tereny mieszkaniowo-usługowe 	65 dB	56 dB	55 dB	45 dB

W planie ustalono obowiązek zachowania dopuszczalnych poziomów hałasu zgodnie z przepisami odrębnymi dla terenów chronionych akustycznie, tj. dla terenów:

- a) MN i ML – jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- b) RZM – jak dla terenów zabudowy zagrodowej.

Obowiązek zachowania dopuszczalnego poziomu hałasu dla pozostałych terenów nie został ustalony z uwagi na charakter faktycznego i planowanego zagospodarowania (tereny rolne, tereny lasów i zieleni naturalnej, tereny komunikacyjne).

Projekt planu wyznacza nowe tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej, tereny zabudowy zagrodowej i tereny zabudowy lotniskowej lub rekreacji indywidualnej. Realizacja nowej zabudowy może przyczynić się do zwiększenia emisji hałasu, przy czym będzie on związany przede wszystkim z etapem budowy nowych obiektów - pracą maszyn budowlanych i środków transportu dostarczających materiały budowlane. Będzie to oddziaływanie lokalne, krótkotrwałe i bezpośrednie, które ustanie wraz z zakończeniem budowy. W przypadku zabudowy zagrodowej dodatkowym źródłem hałasu mogą być także różnego rodzaju maszyny rolnicze, instalacje, urządzenia wentylacyjne czy klimatyzacyjne oraz pojazdy obsługujące te tereny, jednakże oddziaływanie akustyczne będzie musiało zawierać się w normach dopuszczalnych prawem.

Projekt planu ustala zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, za wyjątkiem inwestycji celu publicznego z zakresu infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, dopuszcza natomiast przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko⁸. Przedsięwzięcia zaliczające się do tej kategorii powinny mieć przeprowadzoną procedurę oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w celu wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji przedsięwzięcia (można odstąpić od procedury OOS, jeśli odpowiedni organ uzna na podstawie karty informacyjnej przedsięwzięcia, że nie będzie ono znacząco oddziaływać na środowisko). W raporcie wykonanym na potrzeby procedury (lub karcie informacyjnej przedsięwzięcia, jeśli raport nie jest wymagany) ocenia się m.in. wielkość i zasięg oddziaływania na klimat akustyczny, zgodność z przepisami, a w przypadku

⁸ wymienionych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019r., poz. 1839)

istotnie negatywnych oddziaływań wskazuje się działania zapobiegające. Na etapie sporządzania projektu planu nie można stwierdzić ani opisać możliwych negatywnych oddziaływań bez znajomości szczegółów technicznych przedsięwzięć, które będą w przyszłości realizowane na terenach objętym opracowaniem.

Na drogach obsługujących tereny opracowania wzrośnie ruch lokalny z uwagi na zwiększenie powierzchni terenów zabudowanych, nie przewiduje się jednak, aby był to wzrost znaczący.

Zapisy wprowadzone w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie przyczynią się do znaczącego pogorszenia warunków akustycznych.

Oddziaływanie na powietrze

Oddziaływanie na powietrze wynika głównie z emisji związanej z procesem spalania paliwa na cele grzewcze. Budynki zlokalizowane na obszarze objętym projektem planu ogrzewane są ze źródeł indywidualnych. Ze względu na brak sieci zbiorowego zaopatrzenia w ciepło, przewiduje się dalszy rozwój indywidualnych źródeł ogrzewania gospodarstw domowych, gospodarskich i ewentualnych budynków usługowych. Wprowadzenie jakiegokolwiek zabudowy będzie wiązać się m. in. z koniecznością ogrzewania budynków, w związku z czym nastąpić może wzrost emisji gazów i pyłów do powietrza, szczególnie w sezonie grzewczym, co będzie oddziaływaniem długoterminowym, bezpośrednim i pośrednim. Projekt planu w zakresie zaopatrzenia w ciepło dopuszcza ogrzewanie budynków z indywidualnych, niskoemisyjnych źródeł ciepła. Ponadto dopuszcza lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, w szczególności ogniw fotowoltaicznych i pomp ciepła, o mocy nieprzekraczającej 100 kW, przy czym zakazuje lokalizacji biogazowni i elektrowni wiatrowych. Stosowanie urządzeń wytwarzających energię z OZE będzie skutkowało zmniejszeniem zużycia energii ze źródeł konwencjonalnych, przyczyniających się do zanieczyszczania powietrza.

W fazie wznoszenia nowych obiektów budowlanych nastąpi czasowe oddziaływanie na powietrze atmosferyczne związane z pracą urządzeń budowlanych oraz transportem materiałów na placie budowy. Będzie to pogorszenie warunków akustycznych i zanieczyszczenie pyłowe powietrza, jednak nie przewiduje się, aby było to znaczące oddziaływanie. Po zakończeniu inwestycji nastąpi przywrócenie stanu pierwotnego, będzie to więc oddziaływanie bezpośrednie, chwilowe.

Innym źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza są drogi. Jest to liniowe, nieorganizowane źródło emisji. Na drogach obsługujących tereny opracowania wzrośnie ruch lokalny, co spowoduje wzrost zanieczyszczeń do powietrza wzdłuż tych dróg, nie przewiduje się jednak, aby był to wzrost znaczący.

Pole elektromagnetyczne

Pole elektromagnetyczne jest to pole elektryczne, magnetyczne lub elektromagnetyczne o częstotliwości od 0 Hz do 300 GHz. Głównymi źródłami promieniowania niejonizującego w środowisku są: stacje radiowe i telewizyjne, elektroenergetyczne linie wysokiego napięcia, stacje transformatorowe, stacje przekaźnikowe telefonii komórkowej, urządzenia radiolokacyjne oraz radionawigacyjne. Dopuszczalny poziom pola elektrycznego w zależności od funkcji obszaru określa szczegółowo Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2019 r., poz. 2448).

Przez obszar opracowania przebiegają napowietrzne linie energetyczne średniego napięcia, które oznaczono symbolem graficznym na rysunku planu. W projekcie planu wyznaczono pas technologiczny ww. linii elektroenergetycznych średniego napięcia, w których obowiązuje zakaz nasadzeń drzew i krzewów o wysokości powyżej 2,5 m. Ponadto w terenach oznaczonych symbolami 3MNW i 3RZM wyznaczono strefę ograniczonego sposobu zagospodarowania związaną z przebiegiem napowietrznej linii elektroenergetycznej średniego napięcia, gdzie obowiązuje zakaz lokalizacji nowych oraz rozbudowy i nadbudowy:

- budynków przeznaczonych na pobyt ludzi,
- lokali przeznaczonych na pobyt ludzi.

Zagrożenia naturalne - tereny powodziowe

W projekcie planu wskazano obszary szczególnego zagrożenia powodzią, gdzie prawdopodobieństwo jej wystąpienia jest średnie ($Q=1\%$) i wysokie ($Q=10\%$), a także obszar zagrożenia powodzią o niskim prawdopodobieństwie jej wystąpienia ($Q=0,2\%$). Wskazano przy tym, że dla ww. obszarów zagrożenia powodzią obowiązują zasady określone w przepisach odrębnych z zakresu prawa wodnego. W projekcie planu

w obszarach zagrożonych powodzią wyznaczono przede wszystkim tereny wód powierzchniowych (WS), tereny zieleni naturalnej (ZN) oraz tereny lasów (L), w których to terenach obowiązuje zakaz lokalizacji budynków. W zasięgu obszarów szczególnego zagrożenia powodzią znajduje się również tereny komunikacyjne (KDD, KR).

Głównym celem ochrony przeciwpowodziowej jest ograniczenie ryzyka powodziowego. Jest to cel prewencyjny i polega przede wszystkim na unikaniu wzrostu zagospodarowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią. Zgodnie z ustawą Prawo wodne w celu zapewnienia ochrony ludności i mienia przed powodzią uzgodnienia z Wodami Polskimi wymagają m.in. projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego czy decyzje o warunkach zabudowy w zakresie zabudowy i zagospodarowania nieruchomości w całości lub w części położonej na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią. Uzgodnienia odmawia się m.in. jeżeli planowane zagospodarowanie terenu stanowi zagrożenie dla ochrony zdrowia ludzi. Nie przewiduje się, aby miało to miejsce w przypadku analizowanego projektu planu.

6.3 Oddziaływanie na wodę

Tereny zurbanizowane mogą oddziaływać na wody podziemne i powierzchniowe poprzez zwiększoną produkcję ścieków oraz poprzez zaburzenie naturalnego krążenia wód, kiedy wody opadowe i roztopowe, zamiast wnikać w grunt, są zbierane z powierzchni nieprzepuszczalnych (dachów, placów, ulic) i odprowadzane bezpośrednio do wód powierzchniowych lub oczyszczalni. Z kolei nieoczyszczone wody z dróg i placów bezpośrednio odprowadzone do gruntu mogą również stanowić zagrożenie zanieczyszczeniem.

Realizacja ustaleń projektu planu wiązać się będzie z powstawaniem zabudowy, która prowadzić może do wytwarzania na tym terenie ścieków bytowych. Projekt planu ustala odprowadzanie ścieków do sieci kanalizacyjnej, przy czym do czasu objęcia poszczególnych terenów siecią kanalizacyjną dopuszcza odprowadzanie ścieków do zbiorników bezodpływowych lub przydomowych oczyszczalni ścieków. Stosowanie nieszczelnych zbiorników lub niewłaściwe eksploatowanie przydomowej oczyszczalni ścieków może przyczynić się do niekontrolowanego zanieczyszczenia ziemi i wód w wyniku przesiąków. Będzie to oddziaływanie lokalne, długoterminowe, pośrednie, jednakże przy zachowaniu zgodności z zapisami planu oraz przepisami prawa nie przewiduje się negatywnych oddziaływań na środowisko wodne.

W odniesieniu do wód opadowych i roztopowych projekt planu ustala odprowadzanie ich do sieci kanalizacji deszczowej zakończonej odbiornikiem wód opadowych lub roztopowych, zgodnie z przepisami odrębnymi, dopuszcza także odprowadzanie niezanieczyszczonych wód opadowych i roztopowych bezpośrednio do ziemi na własnej działce, co jest rozwiązaniem korzystnym, ograniczającym zaburzenia naturalnego cyklu. Ponadto w projekcie planu zakazuje się odprowadzania wód opadowych i roztopowych do ciągów kanalizacji sanitarnej, do wód otwartych i do ziemi bez uprzedniego podczyszczenia. Zaznacza się przy tym, że odprowadzanie wód z terenów parkingów, dróg oraz ciągów pieszo-jezdných wymaga uprzedniego ich oczyszczenia zgodnie z regulacjami zawartymi w przepisach odrębnych.

Przy zachowaniu zgodności z zapisami projektu planu oraz przepisami prawa nie przewiduje się negatywnych oddziaływań na środowisko wodne.

6.4 Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Do niekorzystnych przekształceń terenu dochodzić będzie przede wszystkim podczas prowadzenia wszelkich prac budowlanych. Przy lokalizacji nowych obiektów budowlanych dochodzi do przekształcenia powierzchniowej warstwy ziemi poprzez wykonywanie wykopów pod fundamenty nowych budynków lub budowę dróg. Opisywane oddziaływania będą nieznaczne, o charakterze bezpośrednim, długoterminowym i stałym. Wystąpią również krótkoterminowe i chwilowe oddziaływania, związane z etapem prowadzenia prac budowlanych (czasowe deformacje terenu, wykopy itp.).

Lokalizacja zabudowy i infrastruktury z nią związanej powoduje trwałe wyłączenie gleby spod użytkowania rolniczego i jej degradację.

W trakcie realizacji ewentualnych prac budowlanych może dojść do zanieczyszczenia gleby poprzez niewłaściwe składowanie surowców i odpadów budowlanych. Potencjalnie mogą nastąpić lokalne zanieczyszczenia gruntu w wyniku spływu zanieczyszczonych wód opadowych z powierzchni utwardzonych, dróg i placów.

Niemniej przeznaczenie terenów pod funkcje mieszkaniowe, rekreacyjne czy związane z gospodarką rolną nie wiąże się z zanieczyszczeniem gleby lub ziemi pod warunkiem prawidłowej gospodarki odpadami, ściekami oraz wodami opadowymi i roztopowymi, a w przypadku terenów rolniczych także pod warunkiem racjonalnej gospodarki nawozowej.

Skażenia gleb

Do zanieczyszczenia gleb substancjami chemicznymi może dochodzić w wyniku punktowych emisji z dużych zakładów przemysłowych, intensywnego rolnictwa lub też w formie liniowej – wzdłuż intensywnie uczęszczanych szlaków komunikacyjnych.

W przypadku obszaru opracowania zagrożeniem może być możliwość wystąpienia lokalnego skażenia gleb wzdłuż istniejących dróg, którego intensywność zależeć będzie od natężenia ruchu i ilości stosowanych środków służących do utrzymania dróg (przede wszystkim soli).

6.5 Oddziaływanie na zasoby naturalne

W granicach planu nie występują udokumentowane złoża surowców naturalnych.

Obszar projektu planu położony jest w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 405, przy czym projektowane zagospodarowanie nie będzie miało wpływu na jego zasoby. Wody głównych zbiorników wód podziemnych podlegają ochronie prawnej na tych samych zasadach, co wszystkie wody podziemne. Projekt planu ustala uwzględnienie uwarunkowań wynikających z położenia obszaru objętego planem w granicach udokumentowanego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP 405 Niecka Radomska.

W granicach obszaru opracowania występują gleby III klasy bonitacji, które podlegają ochronie zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych i wymagają uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze. W granicach obszaru opracowania występują także tereny leśne, których zmiana przeznaczenia również będzie wymagała uzyskania zgody zgodnie z ww. ustawą.

6.6 Oddziaływanie na krajobraz

W wyniku realizacji ustaleń projektu planu w obszarach zabudowanych i ich sąsiedztwie, tj. w południowej części opracowania, krajobraz będzie ulegał stopniowemu przekształcaniu. Projekt planu wyznacza zwarte kompleksy zabudowy wzdłuż ciągów komunikacyjnych, krystalizujące układ przestrzenny tego terenu. Będzie to oddziaływanie długoterminowe, bezpośrednie o charakterze lokalnym. Wyznaczone tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, letniskowej czy zagrodowej stanowią kontynuację istniejącej zabudowy, a więc nie przewiduje się przekształceń o charakterze znaczącym. Przy zachowaniu zgodności z zapisami projektu planu, między innymi w zakresie wytycznych architektonicznych dotyczących budynków, nie przewiduje się znaczącej zmiany charakteru miejsca.

Północna część obszaru objętego opracowaniem charakteryzuje się wysokimi walorami krajobrazowymi – stanowi ona dolinę Starej Rzeki o malowniczym rolniczym krajobrazie, ze zbiorowiskami łąkowymi i pastwiskowymi, w tym w szczególności zbiorowiskami podmokłymi, występującymi w obniżeniach dolinnych. Znaczącą część obszaru znajdującego się w dolinie cieków w projekcie planu wskazano jako tereny zieleni naturalnej, na których zakazuje się lokalizacji budynków. W projekcie planu wyznaczono także duże powierzchniowo tereny lasów, zachowując przy tym największe istniejące w granicach planu kompleksy leśne.

Przy zachowaniu zgodności z zapisami projektu planu między innymi w zakresie wytycznych architektonicznych dotyczących budynków, nie przewiduje się znaczącej zmiany charakteru miejscowości.

Rozwiązania przyjęte w projekcie planu będą przyczyniać się do tworzenia spójnej struktury miejscowości, ładu przestrzennego i funkcjonalnego otoczenia. W granicach projektu planu nie występują krajobrazy priorytetowe ujęte w Audycie krajobrazowym województwa mazowieckiego. Nie przewiduje się istotnych negatywnych oddziaływań na krajobraz wynikających z planu.

6.7 Wpływ na ekosystemy i różnorodność biologiczną

Różnorodność biologiczną można rozumieć, jako stopień zachowania naturalnie występujących gatunków oraz zbiorowisk, a także ras zwierząt i form roślin. Różnorodność biologiczna występuje, zatem na

trzech poziomach organizacji przyrody: ekosystemowym, gatunkowym, genetycznym.

Obszar opracowania stanowi tereny gruntów rolnych (grunty orne, łąki, pastwiska), częściowo zadrzewionych lub zakrzewionych, tereny leśne oraz tereny zabudowań mieszkalnych i inwentarskich, które charakteryzują się niską bioróżnorodnością. Dominują tutaj pospolite gatunki ruderalne oraz segetalne. W obrębie zabudowań występują ogródki przydomowe z zielenią urządzoną. Dominującymi przedstawicielami fauny na tym terenie są zając szarak, lis, a także liczne gryzonie oraz ptactwo.

Realizacja ustaleń projektu planu - w przypadku terenów dotąd niezainwestowanych - będzie skutkowałą częściowym ich zajęciem pod zabudowę. Lokalizacja nowej zabudowy nieuchronnie wiąże się z negatywnym bezpośrednim oddziaływaniem na florę i faunę, które będzie miało charakter długoterminowy i lokalny. Zmianie ulegną istniejące siedliska - obecna roślinność zostanie zastąpiona urządzoneymi trawnikami z ozdobnymi gatunkami drzew i krzewów, ponadto zmniejszy się powierzchnia terenów, na których w naturalny sposób może zachodzić proces infiltracji wód opadowych. W wyniku powstania większego niż obecnie kompleksu zabudowy ograniczy się możliwości żerowania zwierząt czy migracji, jednak tylko w skali lokalnej.

Funkcje przyrodnicze w granicach opracowania pełnią tereny rolnicze oraz łąki położone w dolinie Starej Rzeki. Tereny te zostały w projekcie planu wyłączone spod zabudowy kubaturowej, co pozwoli zwierzętom na swobodniejsze poruszanie się po okolicy - tereny te będą mogły stanowić ich ostoję.

Nie przewiduje się istotnych negatywnych oddziaływań na ekosystemy i różnorodność biologiczną wynikających z projektu planu.

6.8 Oddziaływanie na klimat i adaptacja do zmian klimatu

Zgodnie z ratyfikowaną przez Polskę Ramową Konwencją Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu należy dążyć do wprowadzania działań prowadzących do zapobiegania niebezpiecznej antropogenicznej ingerencji w system klimatyczny. Problematyka zmian klimatu została omówiona z uwzględnieniem *Poradnika przygotowania inwestycji z uwzględnieniem zmian klimatu, ich łagodzenia i przystosowania do tych zmian oraz odporności na klęski żywiołowe*.

W związku z realizacją ustaleń projektu planu nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na klimat. W wyniku wzrostu powierzchni zabudowy w stosunku do stanu istniejącego może nastąpić niewielkie podwyższenie temperatury powietrza na skutek emisji ciepła antropogenicznego, pochodzącego ze spalania paliw i przyrostu powierzchni utwardzonych, powodujących podwyższenie temperatury radiacyjnej podłoża. Ewentualne oddziaływania tego typu będą miały charakter lokalny i stały. Poza tym ocena działań adaptacyjnych przestrzeni, gospodarki i środowiska do możliwych zmian klimatycznych jest utrudniona, ponieważ projekt planu dotyczy niewielkiego w skali gminy terenu, niemożliwe jest więc przeprowadzenie analizy zgodności z celami, które z zasady odnoszą się do polityki przestrzennej dla większych jednostek. Ogólnie projekt planu uwzględnia cele adaptacyjne poprzez zmniejszenie emisyjności gospodarki – w zakresie łagodzenia zmian klimatu w skali planu istotne jest zapewnienie możliwości wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych oraz redukcji emisji ze źródeł konwencjonalnych. Ustalenia projektu planu dopuszczają lokalizację na terenach opracowania urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, przy czym z uwagi na charakter zagospodarowania tego obszaru, zabronione są elektrownie wiatrowe i biogazownie. W zakresie adaptacji do zmian klimatu istotne jest także zarządzanie ryzykiem powodziowym. Działania służące ochronie przeciwpowodziowej w pierwszej kolejności powinny wykorzystywać najmniej inwazyjne dla środowiska przyrodniczego rozwiązania. W przypadku obszaru objętego projektem planu jest to wykluczenie spod zabudowy terenów szczególnego zagrożenia powodzią – zostały one wskazane w projekcie planu głównie jako tereny wód powierzchniowych, tereny zieleni naturalnej oraz tereny lasów .

6.9 Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

W granicach obszaru objętego projektem planu znajdują się stanowiska archeologiczne o nr ew. AZP 73-66/6 oraz AZP 73-66/34, zlokalizowane w liniach rozgraniczających terenów o symbolach 1ZN, 1RZM, 4RZM, 5MNW i 6RN. W projekcie planu ustala się ochronę ww. zabytków archeologicznych, a także ochronę nierozpoznanych stanowisk archeologicznych. Zgodnie z zapisami projektu planu w obrębie stanowisk archeologicznych wprowadza się nakaz prowadzenia wszelkich działań inwestycyjnych zgodnie z przepisami odrębnymi w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania realizacji ustaleń planu na zabytki, dziedzictwo kulturowe oraz dobra kultury współczesnej.

6.10 Oddziaływanie na obszary Natura 2000 i inne obszary chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody

Na obszarze objętym opracowaniem, ani w jego bezpośrednim sąsiedztwie nie występują obiekty ani obszary chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody, w tym obszary Natura 2000. Nie przewiduje się, aby ustalenia projektu planu mogły oddziaływać na obszary chronione ze względu na odległe położenie i niewielkie oddziaływanie ustaleń planu.

6.11 Ryzyko wystąpienia poważnych awarii

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska przez poważną awarię rozumie się „zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem”. O zaliczeniu zakładu do kategorii o zwiększonym ryzyku lub o dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii decyduje Minister Rozwoju (Dz. U. z 2016 r., poz. 138).

Na terenach objętych opracowaniem obecnie nie ma zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii. Projekt planu nie stwarza możliwości lokalizacji tego typu przedsięwzięć, gdyż jasno ustala, że w granicach objętych planem zakazuje się lokalizacji zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii. Ponadto w ustaleniach projektu planu zakazano także realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, za wyjątkiem inwestycji celu publicznego z zakresu infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

7 Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu

Plan w zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, granic i sposobu zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie oraz w zakresie szczególnych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczeń w ich użytkowaniu ustala m.in.:

- obowiązek zachowania dopuszczalnego poziomu hałasu zgodnie z przepisami odrębnymi dla terenów chronionych akustycznie, oznaczonych na rysunku planu symbolami:
 - MN i ML – jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
 - RZM – jak dla terenów zabudowy zagrodowej;
- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, za wyjątkiem inwestycji celu publicznego z zakresu infrastruktury technicznej i komunikacyjnej;
- zakaz lokalizacji zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii;
- ustalenie ochrony zabytków archeologicznych – stanowisk archeologicznych o nr ew. AZP 73-66/6 oraz AZP 73-66/34, zlokalizowanych w liniach rozgraniczających terenów o symbolach 1ZN, 1RZM, 4RZM, 5MNW i 6RN, a także ochronę nierozpoznanych stanowisk archeologicznych - w obrębie ww. stanowisk archeologicznych wprowadzenie nakazu prowadzenia wszelkich działań inwestycyjnych zgodnie z przepisami odrębnymi w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;
- uwzględnienie położenia obszaru objętego planem w granicach udokumentowanego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP 405 Niecka Radomska;
- wskazanie obszaru szczególnego zagrożenia powodzią Q=1%, na którym prawdopodobieństwo

wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat, dla którego obowiązują zasady określone w przepisach odrębnych w zakresie prawa wodnego;

- wskazanie obszaru szczególnego zagrożenia powodzią $Q=10\%$, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat, dla którego obowiązują zasady określone w przepisach odrębnych w zakresie prawa wodnego;
- wskazanie obszaru, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat, dla którego obowiązują zasady określone w przepisach odrębnych w zakresie prawa wodnego;
- wskazanie napowietrznych linii elektroenergetycznych 15kV oraz wyznaczenie pasa technologicznego napowietrznej linii elektroenergetycznej średniego napięcia, w którym obowiązuje zakaz nasadzeń drzew i krzewów o wysokości powyżej 2,5 m,
- wyznaczenie w terenach oznaczonych symbolami 3MNW i 3RZM strefy ograniczonego sposobu zagospodarowania związanej z przebiegiem napowietrznej linii elektroenergetycznej średniego napięcia, gdzie obowiązuje zakaz lokalizacji nowych oraz rozbudowy i nadbudowy:
 - budynków przeznaczonych na pobyt ludzi,
 - lokali przeznaczonych na pobyt ludzi
- wyznaczenie w terenach oznaczonych symbolami 1MNW, 1ML, 2ML i 3MNW strefy ograniczonego sposobu zagospodarowania związanej z odległością od lasu, gdzie obowiązuje lokalizacja budynków zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie;
- dopuszczenie lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii (z wyjątkiem lokalizacji elektrowni wiatrowych i biogazowni), co umożliwi zmniejszenie produkcji ciepła i energii ze źródeł konwencjonalnych, przyczyniających się do zanieczyszczania powietrza.

Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

Projekt planu nie będzie oddziaływał na obszary Natura 2000, które nie znajdują się w granicach opracowania ani w bliskim sąsiedztwie.

8 Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru

Podstawowe problemy z zakresu ochrony środowiska zostały w projekcie planu rozwiązywane w sposób prawidłowy. Projekt planu uwzględnia wariant najkorzystniejszy pod względem społecznym, ekonomicznym oraz ekologicznym.

9 Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Analiza skutków realizacji zapisów projektu planu będzie prowadzona przez Radę Miejską w Przytyku. Wskazane jest dokonywanie oceny skutków realizacji postanowień zawartych w planie przynajmniej raz podczas kadencji Rady Miejskiej.

Stan środowiska będzie również monitorowany w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Wyniki będą prezentowane w corocznych raportach publikowanych w formie ogólnodostępnych publikacji. Systematyczny monitoring podstawowych elementów środowiska tj. powietrza, gleb, wód powierzchniowych i podziemnych pozwoli ocenić tendencje zmian środowiska oraz kierunki jego ochrony.

10 Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Realizacja ustaleń projektu planu nie spowoduje transgranicznego oddziaływania na środowisko ze względu na znaczne oddalenie obszaru od granic państwa oraz na lokalne oddziaływanie planowanych inwestycji.

11 Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obrębu ewidencyjnego Stefanów w gminie Przytyk, sporządzonego zgodnie z Uchwałą Nr V.51.2024 Rady Miejskiej w Przytyku z dnia 28 października 2024 r.

Opracowanie obejmuje obszar całego obrębu ewidencyjnego Stefanów, zlokalizowanego we wschodniej części gminy Przytyk, przy granicy z gminą Zakrzew. Powierzchnia opracowania wynosi ok. 199,31 ha. Na analizowanym obszarze znajdują się zabudowania miejscowości Stefanów, które są otoczone gruntami rolnymi i leśnymi. W północnej części opracowania płynie ciek Stara Rzeką, zaś przy wschodniej granicy, poza obszarem opracowania, znajduje się kompleks stawów. Przez analizowany obszar przebiegają dwie drogi gminne: nr 350922W droga przez wieś Stefanów oraz nr 350914W Stary Młyn-Oblas-Stefanów-granica gminy/Gulinek.

Obszar opracowania położony jest poza obszarami chronionymi na mocy ustawy o przyrodzie. Nie występują krajobrazy priorytetowe ujęte w Audycie krajobrazowym województwa mazowieckiego. Na terenie objętym planem nie występują także obszary osuwania się mas ziemnych, częściowo jest on położony w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, którego źródłem jest rzeka Radomka. W granicach obszaru objętego opracowaniem występują gleby chronione.

Przystąpienie do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obrębu ewidencyjnego Stefanów w gminie Przytyk wynika z potrzeby ustalenia zasad i warunków kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów objętych planem, zgodnie z aktualnymi potrzebami społecznymi i planami inwestycyjnymi. Na analizowanym obszarze nie obowiązuje obecnie żaden miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

W wyniku realizacji ustaleń projektu planu nastąpi ustalenie przeznaczenia terenów oraz określenie sposobów ich zagospodarowania i zabudowy. Projekt planu wprowadza następujące funkcje terenów:

- MNW – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej,
- RZM – tereny zabudowy zagrodowej,
- ML – tereny zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej,
- RN – tereny rolnictwa z zakazem zabudowy,
- L – tereny lasów,
- ZN – tereny zieleni naturalnej,
- WS – tereny wód powierzchniowych śródlądowych,
- KDL – tereny dróg lokalnych,
- KDD – tereny dróg dojazdowych,
- KR – tereny komunikacji drogowej wewnętrznej.

Prognoza charakteryzuje uwarunkowania środowiskowe terenu i jego otoczenia, przyglądając się bliżej tym elementom, na które nowe zagospodarowanie będzie oddziaływać, opisuje jakie zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym wprowadza projekt planu i identyfikuje z jakimi oddziaływaniami te zmiany się wiążą.

Obszar opracowania, zarówno w kontekście przyrodniczym, jak i kulturowym, ma jednorodny i monotony krajobraz, na który składa się zabudowa o wiejskim charakterze, pola orne i nieużytki. Poza wyróżniającą się krajobrazowo doliną Starej Rzeki i większymi płacami leśnymi, obszar ten nie charakteryzuje się wysoką wartością przyrodniczą - nie występują tu cenne siedliska, teren stanowi miejsce żerowania pospolitych gatunków zwierząt, ale nie pełni dla nich kluczowej roli. Wprowadzenie nowej zabudowy

przewiduje się w południowej części opracowania. W wyniku jej realizacji obecna szata roślinna zostanie zniszczona i zmniejszy się powierzchnia biologicznie czynna, a zwierzęta zmienią miejsce żerowania. Spowoduje to lokalne przekształcenie krajobrazu. Zostaną zachowane funkcje przyrodnicze znajdującej się na północy opracowania doliny rzecznej, którą wyłączono spod zabudowy kubaturowej.

Realizacja nowej zabudowy wiązać się będzie z produkcją ścieków, odpadów, emisją hałasu i niską emisją. Nie będą to oddziaływania znaczne, powodujące przekroczenia norm w środowisku. W projekcie planu przyjęto prawidłowe ustalenia dotyczące powyższych kwestii. Realizacja zabudowy zgodnie z planem i zgodnie z przepisami odrębnymi nie będzie stanowiła istotnego oddziaływania.

Ponadto analizy dokonane w prognozie wykazały:

- Monitoring skutków wdrażania i funkcjonowania ustaleń planu prowadzić będzie Rada Miejska w Przytyku. Wskazane jest dokonywanie oceny stanu realizacji ustaleń i wpływu na środowisko przynajmniej raz podczas kadencji Rady Miejskiej. Stan środowiska będzie również monitorowany w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.
- Realizacja ustaleń planu nie spowoduje transgranicznego oddziaływania na środowisko.
- Realizacja ustaleń planu nie będzie oddziaływała na obszary Natura 2000, które nie znajdują się w granicach opracowania ani w bliskim sąsiedztwie, w związku z czym nie przewiduje się rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu.
- Realizacja ustaleń planu nie będzie w istotny sposób oddziaływała na środowisko, nie wskazuje się działań alternatywnych.

12 Akty prawne uwzględnione w opracowaniu

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1112);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 647);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1478);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1290);
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1087);
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 530 ze zm.);
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 1587 ze zm.);
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 82);
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1292);
- Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 757);
- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 399);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi (Dz.U. z 2016 r., poz. 1395);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 845);

- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2019 r., poz. 2448);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz.U. z 2014 r., poz. 112);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 1225);
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa;
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

13 Materiały źródłowe

Opracowanie wykonano na m.in. podstawie następujących materiałów:

1. Gmina Przytyk. Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, Budplan, 2015;
2. Dokumentacja hydrogeologiczna określająca warunki hydrogeologiczne w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 405 Niecka Radomska; 2011
3. Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Przytyk na lata 2015–2020, 2015;
4. Program ochrony środowiska dla gminy Przytyk na lata 2012–2015 z uwzględnieniem lat 2016–2019, 2012;
5. Strategia rozwoju Miejskiego Radomskiego Obszaru Funkcjonalnego (ROF), AGERON Polska 2015;
6. Sieć wielofunkcyjnych terenów otwartych systemu przyrodniczego (green belt), Pracownia badań Ekologicznych Natura 2014;
7. Monitoring środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska:
 - Monitoring wód podziemnych za rok 2022;
 - Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport wojewódzki za rok 2024;
 - Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2016-2021 na podstawie monitoringu – tabela.

Materiały kartograficzne oraz warstwy tematyczne GIS (shp):

1. Mapa geologiczna Polski. Skala 1: 50 000. Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa; Arkusze z objaśnieniami – 706 Przytyk;
2. Mapa Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET. Liro A. IUCN, Warszawa, 1995;
3. Przeglądowa mapa osuwisk i obszarów predysponowanych do występowania ruchów masowych w części pozakarpackiej województwa mazowieckiego;
4. Warstwy tematyczne Nadleśnictwa Radom – lasy stanowiące własność Skarbu Państwa, lasy ochronne, typy siedliskowe lasów;
5. Warstwy tematyczne IBS PAN w Białowieży – sieć korytarzy ekologicznych łączących obszary Natura 2000 wg koncepcji Jędrzejewskiego;
6. Warstwy tematyczne CBDG:
 - Hydrogeologia – Główny Zbiornik Wód Podziemnych,
 - Hydrogeologia – Jednolite Części Wód Podziemnych,
 - MIDAS – obszary górnicze,

- MIDAS – tereny górnicze,
- MIDAS – złoża kopalin,
- Środowisko – regiony fizyczno-geograficzne Polski (J. Kondracki 2002).

Witryny internetowe:

1. <http://przytyk-e-mapa.net/> - Urząd Gminy Przytyk - System Informacji Przestrzennej
2. <http://gios.gov.pl/> - Główny Inspektorat Ochrony Środowiska - wyniki badań prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska;
3. <http://warszawa.rdos.gov.pl/> - Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Warszawie – rejestry form ochrony przyrody;
4. <http://geologia.pgi.gov.pl/> - Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy – mapy interaktywne.

14 Oświadczenie autora prognozy

Warszawa, dnia 18 czerwca 2025 r.

O Ś W I A D C Z E N I E A U T O R A P R O G N O Z Y

W związku z 74a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r., poz. 1112)

o ś w i a d c z a m

że jako kierownik zespołu autorskiego *Prognozy oddziaływania na środowisko do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obrębu ewidencyjnego Stefanów w gminie Przytyk* spełniam warunki określone przez wyżej przywołany artykuł, tj.:

- ukończyłam, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym, co najmniej studia pierwszego stopnia lub studia drugiego stopnia, lub jednolite studia magisterskie na kierunkach związanych z kształceniem w obszarze nauk przyrodniczych z dziedzin nauk biologicznych oraz nauk o Ziemi;
- posiadam co najmniej 3-letnie doświadczenie w pracach w zespołach autorów przygotowujących prognozy oddziaływania na środowisko;
- byłam co najmniej pięciokrotnie członkiem zespołów autorów przygotowujących prognozy oddziaływania na środowisko.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Małgorzata Bielouska